

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

**Επί του Σχεδίου Νόμου
του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών**

«Πλαίσιο για κοινωφελείς περιουσίες, ιδρύματα, σχολάζουσες κληρονομίες και δωρεές προς το Δημόσιο – Παρεμβάσεις στους κώδικες φορολογίας εισοδήματος, περιουσίας και Φ.Π.Α.» – Σύσταση, αποστολή και αρμοδιότητες του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαπτείου Κληροδοτήματος» – Διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και λοιπές διατάξεις»

Δεκέμβριος 2025

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 18 Νοεμβρίου 2025 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς Γνωμοδότηση από το Τμήμα Γ' της Διεύθυνσης Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τίτλο: «Πλαίσιο για κοινωφελείς περιουσίες, ιδρύματα, σχολάζουσες κληρονομίες και δωρεές προς το Δημόσιο – Παρεμβάσεις στους κώδικες φορολογίας εισοδήματος, περιουσίας και Φ.Π.Α. – Σύσταση, αποστολή και αρμοδιότητες του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαπτείου Κληροδοτήματος» – Διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και λοιπές διατάξεις».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Μιχάλη Μητσόπουλο, Ιωάννη Παπαργύρη, Φώτη Κολεβέντη, Άγγελο Δημαρά, Γεώργιο Γωνιωτάκη και Ιωάννη Κορκόβελο.**

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Γεώργιος Γωνιωτάκης**, Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχαν ως εμπειρογνώμονες ο κ. **Σωτήρης Παπαμιχαήλ**, Δικηγόρος, η κα **Χριστίνα Μπουτσούκη**, Καθηγήτρια του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ΑΠΘ και ο κ. **Αδάμ Καραγλάνης**, Δικηγόρος.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν και είχαν από κοινού τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής οι Επιστημονικοί Συνεργάτες της Ο.Κ.Ε., **κα Χριστίνα Κουτσιούμπα και κ. Δημήτρης Μπίμπας.**

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε τρεις (3) συνεδριάσεις και η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2026.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., αφού ολοκλήρωσε τη συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της 13ης Φεβρουαρίου 2026, διατύπωσε την υπ' αριθ. 364 Γνώμη της.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ	4
ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	24
ΣΧΟΛΙΑ ΟΚΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ Ν/Σ	31
ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ	34
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗ	44

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί του Σχ/Ν του Υπ. Εθνικής Οικονομίας Οικονομικών με τίτλο

«Πλαίσιο για κοινωφελείς περιουσίες, ιδρύματα, σχολάζουσες κληρονομίες και δωρεές προς το Δημόσιο – Παρεμβάσεις στους κώδικες φορολογίας εισοδήματος, περιουσίας και Φ.Π.Α.» – «Σύσταση, αποστολή και αρμοδιότητες του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαπτείου Κληροδοτήματος» – «Διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και λοιπές διατάξεις»

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Τα τελευταία χρόνια έχουν αναληφθεί σημαντικές πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό και την επικαιροποίηση νομοθετικών ρυθμίσεων, με σκοπό τη διευκόλυνση των συναλλαγών, την επιτάχυνση των διαδικασιών, τη μείωση της γραφειοκρατίας και την άρση των διοικητικών εμποδίων. Οι πιο σημαντικές από αυτές σχετίζονται με την ψηφιοποίηση του κράτους και την αυτεπάγγελτη αναζήτηση εγγράφων, την διαδικασία πτώχευσης, την εξωδικαστική επίλυση διαφορών, την υπηρεσία one stop shop για τις επιχειρήσεις και άλλες αντίστοιχες δράσεις.

Παρά τις σημαντικές προσπάθειες, φαίνεται να παραμένουν δισεπίλυτα ζητήματα που αγγίζουν τον πυρήνα της προστασίας και της ασφάλειας δικαίου και σχετίζονται με τις διαδικασίες διασφάλισης της ατομικής ιδιοκτησίας και αναβάθμισης της δημόσιας περιουσίας και τη διαχείριση αυτής. Εκκρεμότητες όπως η ολοκλήρωση των κτηματολογικών εγγραφών σε όλη τη χώρα, η αρτιότητα οικοπέδων και οι συντελεστές δόμησης, ο χωροταξικός σχεδιασμός, οι δασικοί χάρτες και οι σχολάζουσες κληρονομίες αποτελούν παράγοντες που συντελούν αθροιστικά στην απαξίωση του περιουσιακού αποθέματος της ελληνικής οικονομίας και σε αποθάρρυνση των ενδιαφερόμενων μερών και δρώντων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο ανάπτυξης των ακινήτων. Ιδιαίτερα, σε επίπεδο περιφερειακής ανάπτυξης, η περίπτωση των εκκρεμών κληρονομιών εκτιμάται ότι παίζει σημαντικό ρόλο στην απομάκρυνση των νέων οικογενειών από την ύπαιθρο,

στην εγκατάλειψη και μη επισκευή παλαιών ακινήτων, ενώ περιορίζει τη δυνατότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης να προβεί σε αναπτυξιακές και αναδιανεμητικές πολιτικές.

Εκτός από το σκέλος της προστασίας της ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας, ιδιαίτερη σημασία για την αποτελεσματική άσκηση πολιτικών για τους πιο ευάλωτους πληθυσμούς αποκτά η αποτελεσματική διαχείριση των πόρων κοινωφελών ιδρυμάτων, των κληροδοτημάτων, των δωρεών και των περιουσιών που περιέρχονται στο δημόσιο ή μπορούν να αξιοποιηθούν από αυτό.

Η αποτελεσματικότερη και ταχύτερη διαχείριση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων προς διάθεση θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να συμβάλλει στην άμβλυνση ορισμένων δυσμενών κοινωνικοοικονομικών συνεπειών της σύγχρονης περιόδου, όπως είναι το στεγαστικό και το δημογραφικό πρόβλημα, η ερήμωση της υπαίθρου και οι περιφερειακές ανισότητες.

Επιπρόσθετα με την αναδιοργάνωση των κοινωφελών ιδρυμάτων και την εποπτεία του έργου τους, εκτός από τη διοικητική και οργανωσιακή διευθέτηση, χρήσιμη θα ήταν η δημιουργία ενός ελκυστικού πλαισίου για τους υποψήφιους δωρητές. Αυτό το πλαίσιο είναι σημαντικό να περιέχει σημαντικές προσαρμογές ως προς τη χρηματοοικονομική διαχείριση, κίνητρα διευκόλυνσης για τους δωρητές, ευέλικτο πλαίσιο αξιοποίησης από δήμους και αρμόδιους φορείς, σε ένα περιβάλλον διαφάνειας και αποτελεσματικότητας που θα βελτιώνει το συνολικό επίπεδο ευημερίας.

Οι τροποποιήσεις του υπό μελέτη νομοσχεδίου, που ουσιαστικά συνθέτει μια μορφή νέου κώδικα κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και σχετικών διατάξεων αποσκοπούν διακηρυκτικά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα σε τέτοια ζητήματα με έμφαση στη διαφάνεια, την ταχύτητα λήψης αποφάσεων, τη βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών, στόχοι οι οποίοι θα πρέπει να συνδεθούν με τα κατάλληλα εργαλεία πολιτικής.

Σε αυτή τη βάση, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι στο πλαίσιο αναμόρφωσης του συγκεκριμένου θεμελιακού νόμου, παρήλκε η σπουδή για την ενσωμάτωση μιας

πανσπερμίας διατάξεων που αναπτύσσονται κυρίως στην Ενότητα III, και αφορούν σημαντικές ειδικές παρεμβάσεις σε διάφορα νομοθετικά πεδία (Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Χρηματοπιστωτικός τομέας, ΝΣΚ και άλλα).

Συνοπτικά, το νομοσχέδιο υπό διαβούλευση¹ «Πλαίσιο για κοινωφελείς περιουσίες, ιδρύματα, σχολάζουσες κληρονομίες και δωρεές προς το Δημόσιο – Παρεμβάσεις στους κώδικες φορολογίας εισοδήματος, περιουσίας και Φ.Π.Α. – Σύσταση, αποστολή και αρμοδιότητες του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαπτείου Κληροδοτήματος» – Διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και λοιπές διατάξεις» σύμφωνα με τα διακηρυττόμενα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, αποσκοπεί:

α) στην αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις κοινωφελείς περιουσίες, τις σχολάζουσες κληρονομίες και τις δωρεές προς το Δημόσιο, β) στην αναδιάρθρωση της οργάνωσης και βελτίωση της λειτουργίας της Επιτροπής Ολυμπίων και Κληροδοτημάτων στην ενίσχυση της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, γ) στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων πληρωμών όσον αφορά τις άμεσες μεταφορές πίστωσης σε ευρώ και η αποτελεσματική προστασία των χρηστών/καταναλωτών, δ) στη βελτίωση της διαφάνειας στις αγορές κεφαλαίου και η ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των κεφαλαιαγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ε) στην αποτελεσματική διαχείριση του ιδιωτικού χρέους με τη λήψη μέτρων για την προστασία ευάλωτων οφειλετών, στ) στην ταχύτερη και αρτιότερη λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), ζ) στην αποτελεσματική και απρόσκοπτη λειτουργία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και η) στην αναμόρφωση της φορολογίας πλοίων.

Επισημαίνεται ότι στην παρούσα νομοθετική πρόταση δεν υπήρχε μέχρι και την αποστολή του σχεδίου νόμου στην Ο.Κ.Ε. αναρτημένη αιτιολογική έκθεση, γεγονός που δυσχεραίνει περαιτέρω την έγκυρη και έγκαιρη αξιολόγηση των προτεινόμενων διατάξεων, σύμφωνα με τα όσα έχουν αναρτηθεί στη Δημόσια Διαβούλευση *17.11.2025). Το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου αναρτήθηκε στην

---

¹ <https://www.opengov.gr/minfin/?p=13734>

πλατφόρμα της Ανοιχτής Διακυβέρνησης στις 17/11/2025 ώρα 23:42, με καταληκτική ημέρα ώρα ολοκλήρωσης της διαδικασίας στις 01/12/2025 ώρα 09:00. Δηλαδή συνολικά, 13 ημέρες και 9,2 ώρες.

Ο χρόνος για την αποδοτική επεξεργασία του νομοθετικού υλικού (σ/ν), απουσία μάλιστα της αιτιολογικής έκθεσης δεν κρίνεται επαρκής για τον αναγνώστη, τους επιστημονικούς και τους κοινωνικούς φορείς. Όπως έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει σε προηγούμενες γνώμες της, η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι ο επίσημος χρόνος της διαβούλευσης, πέραν του χρόνου προδιαβούλευσης και συζήτησης με τους κοινωνικούς εταίρους, θα πρέπει να είναι ικανός, ώστε να μπορεί να εκπονηθεί μια πλήρης και συμπεριληπτική γνωμοδότηση, κατόπιν της προβλεπόμενης εκ του νόμου διαδικασίας και των απαραίτητων συνεδριάσεων των οργάνων της. Στις δε περιπτώσεις κατά τις οποίες εισάγεται αναθεωρημένη έκδοση προς ψήφιση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, θα πρέπει να προβλέπεται επιπλέον χρόνος μιας εβδομάδας για την αξιολόγηση των επικαιροποιημένων προτεινόμενων διατάξεων.

Το υπό επεξεργασία νομοσχέδιο εστάλη στην Ο.Κ.Ε. στις 18-11-2025 με μνεία για την υποβολή γνώμης το αργότερο έως την Παρασκευή, 28-11-2025.

Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους του που εκτείνεται σε 257 άρθρα συνολικά 179 σελίδων και της πολυποικιλότητας των διατάξεων που περιέχει, η προθεσμία 10 ημερών είναι ελάχιστη, προκειμένου να μπορέσει να εκπονηθεί μια γνωμοδότηση που να αποτελεί αποτέλεσμα ενδελεχούς επεξεργασίας όλων των τιθέμενων ζητημάτων. Άλλωστε, είναι σημαντικό να υπάρχει αρκετός χρόνος προκειμένου να λάβει χώρα σε πραγματικό χρόνο ο κοινωνικός διάλογος, κάτι που αναγνωρίζεται από τον ιδρυτικό νόμο της Ο.Κ.Ε. 2232/1994, ο οποίος στο άρθρο 2 παρ. 2 ορίζει ότι **η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει τη γνώμη της μέσα σε προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών και μεγαλύτερη των σαράντα πέντε (45) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτή του θέματος.** Μόνο μετά την πάροδο της προθεσμίας των σαράντα πέντε (45) ημερών η έλλειψη σχετικής γνώμης δεν εμποδίζει τη λήψη σχετικής απόφασης. Στο επόμενο εδάφιο του ίδιου άρθρου αναφέρεται **η δυνατότητα σύντμησης της εν λόγω προθεσμίας σε δεκαπέντε μέρες μόνο όμως σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις.** Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου

δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί αν εμπίπτει στην κατηγορία του εξαιρετικά κατεπείγοντος, καθώς αφενός τίποτα σχετικό δεν αναφέρεται ούτε στο περιεχόμενο του, ούτε στην σχετική αλληλογραφία που το συνοδεύει, ενώ δεν μπορεί να διαγνωσθεί τέτοια επείγουσα περίπτωση με άλλον τρόπο.

Επιπλέον, η ετερογένεια των διατάξεων και ο κατακερματισμός των ρυθμίσεων χωρίς την απαραίτητη κωδικοποίηση και ομοιογένεια δυσχεραίνει την καλή νομοθέτηση γεγονός το οποίο σε συνδυασμό με την αποσπασματική διαδικασία διαβούλευσης δημιουργεί κίνδυνο να οδηγήσει σε δημιουργία διαφορών, αντί της επίλυσης ζητημάτων και σε πιθανή ανάγκη για νέα αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας στο εγγύς μέλλον, με προφανείς συνέπειες για νοικοκυριά, επιχειρήσεις, επενδυτές και τις υπηρεσίες του κράτους.

Το σχέδιο νόμου «Πλαίσιο για κοινωφελείς περιουσίες, ιδρύματα, σχολάζουσες κληρονομίες και δωρεές προς το Δημόσιο – Παρεμβάσεις σε Κώδικες Φορολογίας Εισοδήματος, Περιουσίας και Φ.Π.Α.- Σύσταση, αποστολή και αρμοδιότητες του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΚΑΙ ΖΑΠΠΕΙΟΥ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ» – Διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού χρέους και λοιπές διατάξεις» περιλαμβάνει 257 άρθρα, τα οποία κατανέμονται σε τρεις (3) ενότητες (ΕΝΟΤΗΤΑ I έως ΕΝΟΤΗΤΑ III).

Η πρώτη ενότητα (ΕΝΟΤΗΤΑ I) με τίτλο «ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ, ΙΔΡΥΜΑΤΑ, ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΕΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ» αποτελείται από έντεκα μέρη (ΜΕΡΟΣ I έως ΜΕΡΟΣ ΙΑ'). Το Μέρος Α', στις γενικές διατάξεις που περιέχει (άρθρα 1 έως 4) περιλαμβάνει α) ως σκοπό της ενότητας την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διοίκηση, τη διαχείριση, την αξιοποίηση και την εποπτεία κοινωφελών περιουσιών, κληρονομιών υπέρ του Δημοσίου, σχολαζουσών κληρονομιών και δωρεών προς το Δημόσιο, τη δημιουργία ενός ιδρύματος ειδικού σκοπού για τη διαχείριση και εκκαθάριση αδρανών κοινωφελών ιδρυμάτων και αυτοτελών περιουσιών, κληρονομιών υπέρ του Δημοσίου και σχολαζουσών κληρονομιών, καθώς και τη θέσπιση φορολογικών κινήτρων, β) το αντικείμενο της ενότητας με βασικότερους στόχους την δημιουργία

Ηλεκτρονικού Μητρώου Κοινοφελών Περιουσιών (Η.Μ.ΚΟΙ.Π.), τη σύσταση ιδρύματος ειδικού σκοπού για την προσωρινή ή οριστική διοίκηση, διαχείριση και αξιοποίηση αδρανών κοινοφελών ιδρυμάτων και αυτοτελών περιουσιών, περιουσιών χωρίς διοίκηση ή εκτελεστή διαθήκης, περιουσιών που διατέθηκαν υπέρ του Δημοσίου, καθώς και των σχολαζουσών κληρονομιών και τη θέσπιση κανόνων για την αποτελεσματικότερη διοίκηση, διαχείριση, εκκαθάριση και αξιοποίηση των κοινοφελών περιουσιών και των κληρονομιών υπέρ του Δημοσίου, γ) το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων που περιορίζεται αποκλειστικά στις κοινοφελείς περιουσίες, πέραν όσων ρητά αποκλείονται, στις κληρονομίες και στις δωρεές υπέρ του Δημοσίου, καθώς και στις σχολάζουσες κληρονομίες, ενώ δ) καθορίζεται το περιεχόμενο ορισμών των βασικότερων νομικών εννοιών της εν λόγω ενότητας.

Το Μέρος Β' με τίτλο ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ (άρθρα 5 και 6) αναφέρεται στην δημιουργία του ως άνω Μητρώου και τον τρόπο λειτουργίας αυτού, ορίζεται η υποχρέωση ανάρτηση των απαραίτητων στοιχείων, με ρητή απαρίθμηση αυτών.

Το Μέρος Γ' με τίτλο ΙΔΡΥΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α' με τίτλο ΣΥΣΤΑΣΗ, ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (άρθρα 7 έως 9) αναφέρεται η σύσταση του εν λόγω ιδρύματος, ως ίδρυμα ειδικού σκοπού, περιέχει διατάξεις που ρυθμίζουν ζητήματα οργάνωσης, λειτουργίας, αρμοδιοτήτων, καθηκόντων και σχέσεων αυτού με τρίτους, ενώ αναφέρει και τρόπους αξιοποίησης ακινήτων κοινοφελών περιουσιών που υπάγονται στην αρμοδιότητά του. Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ (άρθρα 10 έως 18) ορίζονται τα όργανα διοίκησης του ιδρύματος, τα μέλη και η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, οι αρμοδιότητες και η λειτουργία του Δ.Σ., οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης, ενώ προβλέπονται και οι αμοιβές και αποζημιώσεις αυτών. Περαιτέρω, γίνεται μνεία στους πόρους και τον τρόπο χρηματοδότησης έργων και προγραμμάτων, στον τρόπο σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων του Φορέα και λειτουργίας του σχετικού εσωτερικού ελέγχου. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ (άρθρα 19 έως 25) ρυθμίζονται τα ζητήματα σύστασης θέσεων προσωπικού και τρόπου στελέχωσης του Ιδρύματος, ο τρόπος πλήρωσης της

θέσης του Γενικού Διευθυντή, προβλέπονται οι αποδοχές του προσωπικού του Φορέα, ενώ προβλέπεται ο τρόπος διενέργειας του γενικού λογαριασμού εσόδων του Φορέα και ακολούθως η απόδοση του καθαρού αποτελέσματος της διαχείρισης στο Δημόσιο. Τέλος ορίζεται ο χρόνος, η διαδικασία και το περιεχόμενο της υποβληθείσας έκθεσης πεπραγμένων και αποτελεσμάτων, ενώ ορίζεται το χρονικό διάστημα διαχειριστικής χρήσης και ο τρόπος άσκησης οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου.

Το ΜΕΡΟΣ Δ΄ με τίτλο ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ περιέχει τέσσερα (4) Κεφάλαια. Το Κεφάλαιο Α΄ με τίτλο ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (άρθρα 26 έως 29) ορίζει τον τρόπο εποπτείας κοινωφελών περιουσιών, την υποχρέωση δήλωσης περιουσιών και την επιβράβευση υπόδειξης (όπου δε ορίζεται εκ του νόμου υποχρέωση), καθορίζει τις υποχρεώσεις δικαστικών γραμματέων και προξενικών αρχών όταν δημοσιεύεται διαθήκη ή κατατίθεται δημοσιευθείσα στο εξωτερικό διαθήκη, η οποία περιέχει διάταξη υπέρ κοινωφελούς σκοπού, καθώς και τις υποχρεώσεις συμβολαιογράφων, Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών προσώπων περί διαβίβασης πράξεων και ενημέρωσης της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αντίστοιχα σχετικά με περιουσιακά στοιχεία υπέρ κοινωφελούς σκοπού. Το Κεφάλαιο Β΄ με τίτλο ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ (άρθρα 30 και 31) αναφέρεται στη σύσταση, τη σύνθεση και τις αρμοδιότητες του εν λόγω Συμβουλίου, καθώς και στη θητεία και τις αμοιβές των μελών της. Το Κεφάλαιο Γ΄ με τίτλο ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ - ΔΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ (άρθρα 32 έως και 37) καθορίζει τον τρόπο εκτέλεσης και ερμηνείας ιδρυτικών πράξεων, καθώς και τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία μεταβολής σκοπού ή αξιοποίησης της κοινωφελούς περιουσίας. Περιλαμβάνει τη διαδικασία υποβολής και δημοσιότητας της αίτησης μεταβολής του σκοπού ή του τρόπου αξιοποίησης αυτής, ενώ περιγράφει και τις συνέπειες δικαστικής απόφασης για τη μεταβολή του σκοπού ή του τρόπου αξιοποίησης. Ορίζει τρόπο αντιμετώπισης ορισμού ανέφικτου νέου τρόπου αξιοποίησης και τους νομιμοποιούμενους για την άσκηση κάθε ενδίκου βοηθήματος

ή μέσου με σκοπό την αναγνώριση ή τη διεκδίκηση ή την εξασφάλιση δικαιώματος σε κάθε περιουσία, που έχει διατεθεί για κοινωφελή σκοπό ή σε κοινωφελές ίδρυμα. Τέλος, ορίζει τον τρόπο κοινοποίησης εγγράφων (πλην δικογράφων) εντός του ως άνω πλαισίου προς τους ενδιαφερομένους και τον τρόπο αναζήτησης πληροφοριών από τη Διοίκηση εκ μέρους των νομιμοποιούμενων φυσικών και νομικών προσώπων επί των σχετικών ζητημάτων. Το Κεφάλαιο Δ' με τίτλο ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ (άρθρα 38 έως 40) αναφέρονται στον τρόπο διαχείρισης καταθέσεων των κοινωφελών περιουσιών, στην πρόβλεψη πόρων για τα έξοδα διοίκησης των κοινωφελών περιουσιών και στην δυνατότητα πρόβλεψης πάγιας προκαταβολής για την κάλυψη αμοιβών, δαπανών και εξόδων εκκαθάρισης κοινωφελών περιουσιών, που δεν διαθέτουν επαρκή ρευστότητα.

Το Μέρος Ε' με τίτλο ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ αποτελείται από πέντε (5) κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α' με τίτλο ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (άρθρα 41 έως και 55) ορίζεται ο τρόπος σύστασης και το περιεχόμενο ιδρυτικής πράξης κοινωφελούς ιδρύματος, το περιεχόμενο του Οργανισμού λειτουργίας του και η δυνατότητα κατανομής περιουσίας σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων σκοπών, γίνεται παραπομπή στα ισχύοντα άρθρα για την περίπτωση συγκληρονομίας και καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία συγχώνευσης και διάλυσης κοινωφελούς ιδρύματος. Περαιτέρω ορίζει επιμέρους ρυθμίσεις για την Διοίκηση κοινωφελούς ιδρύματος (συγκρότηση, η θητεία και οι αρμοδιότητες των οργάνων), καθώς και διαδικασία και προϋποθέσεις για την παύση των μελών της, ενώ αναφέρεται ρητά στο επιτρεπτό πλαίσιο διαχείρισης της περιουσίας κοινωφελούς ιδρύματος, καθώς και στις επιμέρους σχετικές διαδικασίες, όρους και λεπτομέρειες. Περαιτέρω, γίνεται μνεία σε κατ' εξαίρεση άσκηση προληπτικού ελέγχου από την εποπτεύουσα αρχή για κάθε είδους σύμβαση που υπερβαίνει το 20% του ενεργητικού του κοινωφελούς ιδρύματος, ενώ περιγράφονται τρόποι και μορφές αξιοποίησης των χρηματικών διαθέσιμων των εν λόγω ιδρυμάτων. Προβλέπεται δε, ότι με απόφαση της εποπτεύουσας αρχής μπορεί να εγκρίνεται η σύσταση ειδικού φορέα για την αξιοποίηση της περιουσίας τους, αλλά και η δυνατότητα και ο τρόπος σύμπραξης των κοινωφελών ιδρυμάτων, με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης για την εκπλήρωση του

κοινοφελού σκοπού τους. Επιτρέπεται δε, η παραχώρηση χρήσης ακινήτου κοινωφελούς ιδρύματος προς φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, κατά τα ειδικότερα ορισθέντα. Τέλος, προβλέπεται η υποχρέωση των κοινωφελών ιδρυμάτων για τήρηση και ανάρτηση οικονομικών καταστάσεων τους, ενώ καθορίζονται και οι συνέπειες μη τήρησης των εν λόγω υποχρεώσεών τους. Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ (άρθρα 56 έως και 58) ορίζεται το περιεχόμενο των ιδρυτικών πράξεων των αυτοτελών περιουσιών, ο τρόπος διαχείρισης των ακινήτων, των χρηματικών διαθεσίμων και των οφειλών αυτών, καθώς και οι προϋποθέσεις εκκαθάρισής τους και συγχώνευσής τους με την περιουσία κοινωφελούς ιδρύματος ή άλλης αυτοτελούς περιουσίας. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ - ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ – ΒΡΑΒΕΙΑ ορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την χορήγηση υποτροφιών, οικονομικών ενισχύσεων, βοηθημάτων και βραβείων από κοινωφελή ιδρύματα και αυτοτελείς περιουσίες. Στο Κεφάλαιο Δ' με τίτλο ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ (άρθρα 60 έως και 64) προβλέπει δυνατότητα σε κοινωφελή ιδρύματα ή αυτοτελείς περιουσίες σε πρόσκαιρη αδυναμία εκπλήρωσης κοινωφελούς σκοπού, να διενεργούν περιορισμένες και εκ των διατάξεων καθορισμένες πράξεις διαχείρισης στον απολύτως αναγκαίο βαθμό για την άρση της αδυναμίας κατόπιν σχετικής άδειας δικαστηρίου, δυνατότητα ρύθμιση χρεών σε περίπτωση μόνιμης αδυναμίας τους με σύμφωνο εξυγίανσης και τις προϋποθέσεις έγκρισης και οι συνέπειες αυτού, δυνατότητα και προϋποθέσεις ανατροπής του και δυνατότητα ρύθμισης οφειλών των τελευταίων από Α.Α.Δ.Ε, ε-Ε.Φ.Κ.Α. και Ο.Κ.Ω. στο πλαίσιο σχετικού συμφώνου. Στο Κεφάλαιο Ε' με τίτλο ΑΔΡΑΝΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ - ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ (άρθρα 64 έως 67) προβλέπονται οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού κοινωφελών ιδρυμάτων και αυτοτελών περιουσιών ως αδρανών, η δυνατότητα επαναδραστηριοποίησής τους με υποβολή σχετικού σχεδίου και ρυθμίζονται τα ζητήματα προσωρινής και οριστικής διοίκησης της περιουσίας αυτών.

Το Μέρος ΣΤ' με τίτλο ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΛΛΑ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (άρθρα 68 έως 78) αναφέρεται στις περιουσίες που καταλείπονται για κοινωφελείς σκοπούς και

γίνονται πάντοτε δεκτές με το ευεργέτημα της απογραφής κατόπιν εκκαθάρισης από τους εκτελεστές διαθηκών, περιγράφεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διορισμού κι ανάληψης καθηκόντων τους, οι σχετικές υποχρεώσεις τους και η διαδικασία εκκαθάρισης και διανομής της περιουσίας, ενώ προβλέπεται και η διαδικασία για την επιλογή κοινωφελούς σκοπού ή έργου ή τρόπου εκτέλεσης αυτού. Επιπλέον, ρυθμίζονται τα ζητήματα κληροδοσιών υπέρ κοινωφελών σκοπών, σε πρόσωπα άλλα εκτός από το Δημόσιο, ή κληροδοσιών υπέρ κοινωφελών ιδρυμάτων. Περιγράφεται η διαδικασία που οφείλει ο εκτελεστής διαθήκης να τηρήσει και τις υποχρεώσεις αυτού στο πλαίσιο εκπλήρωσης του κοινωφελούς σκοπού, ορίζεται το πλαίσιο πράξεων διαχείρισης εκ μέρους του, καθώς και η δυνατότητα τεχνικής υποστήριξης του και ο τρόπος απονομής τυχόν προβλεφθεισομένων υποτροφιών, βοηθημάτων, οικονομικών ενισχύσεων ή βραβείων. Περαιτέρω, ορίζεται η υποχρέωση του εκτελεστή διαθήκης για ετήσιο απολογισμό εκκαθάρισης με εν δυνάμει σχετικό εποπτικό έλεγχο, καθώς και η διαδικασία λήξης του έργου του με παράλληλη υποχρέωσή του για λογοδοσία. Τέλος, προβλέπεται η καταβολή αμοιβής και δαπανών προς αυτόν και οι σχετικές διαδικαστικές λεπτομέρειες.

Το Μέρος Ζ' με τίτλο ΚΑΤΑΛΕΙΦΘΕΙΣΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ περιλαμβάνονται τέσσερα (4) Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α' με τίτλο ΑΠΟΔΟΧΗ Ή ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ, ΧΡΕΗ ΚΑΙ ΒΑΡΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ -ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (άρθρα 79 έως και 82) ορίζεται η εκ του νόμου αδυναμία του Δημοσίου για αποποίηση κληρονομίας και η εκ του νόμου και άνευ προθεσμιών από μέρους του αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής. Προβλέπονται οι σχετικές διαδικασίες, καθώς και διαδικαστικά και δικονομικά ζητήματα που αφορούν σχετικές δίκες. Περιγράφεται η έκταση ευθύνης για τυχόν χρέη και βάρη της κληρονομίας, ενώ προβλέπεται ο τρόπος αντιμετώπισης των σχετικών δαπανών διαχείρισης και εκκαθάρισης. Καθορίζονται οι υποχρεώσεις τρίτων οφειλετών ή κατόχων περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας, ενώ προβλέπεται και υποχρέωση ανάρτησης οικονομικών καταστάσεων εκ μέρους του Φορέα. Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΙΣ ΟΡΟ (άρθρα 83 έως 89) προβλέπεται η διαδικασία και ο υπόχρεος/αρμόδιος Φορέας για την εκκαθάριση της περιουσίας και ο τρόπος

ανάληψης και διαχείρισης χρημάτων, τιμαλφών, κινητών αξιών και απαιτήσεων, η διαδικασία εκποίησης και εκμίσθωσης κινητών και ακινήτων, η διαδικασία διαχείρισης/απόδοσης κληροδοτημάτων σε μετρητά, η διαδικασία εκκαθάρισης κληρονομίας, όταν το Δημόσιο συμμετέχει στην κληρονομία ως συγκληρονόμος, παρεκτείνονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού σε περιουσίες που έχουν καταλειφθεί χωρίς όρο, υπέρ των Ενόπλων Δυνάμεων, στο Ταμείο Ακινήτων Εθνικής Άμυνας και ορίζεται η διαδικασία λήξης έργου του φορέα και λογοδοσίας αυτού. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΓΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥ (άρθρα 90 έως 94), ρυθμίζεται η διαδικασία και απαριθμούνται οι περιπτώσεις υπαγωγής περιουσιών στη διαχείριση του Φορέα, ορίζονται οι τρόποι ταμειακής διαχείρισης κεφαλαίων, ορίζεται το επιτρεπτό πλαίσιο των διαχειριστικών πράξεων, ορίζεται αρμοδιότητα και περιορισμοί στην εκτέλεση έργου, όπου είναι απαραίτητο και ρυθμίζονται ζητήματα απονομής τυχόν προβλεφθεισών υποτροφιών. Στο Κεφάλαιο Δ' με τίτλο ΕΞ ΑΔΙΑΘΕΤΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (άρθρα 95 έως 101) δίνεται ο ορισμός της σχολάζουσας κληρονομίας και περιγράφεται η διαδικασία αντιμετώπισης αυτής, προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Σχολαζουσών Κληρονομιών καθώς και η σύνθεση και οι αρμοδιότητες αυτής, ενώ ορίζεται η δημιουργία και η λειτουργία Ψηφιακής Πλατφόρμας και Ενιαίου Ψηφιακού Μητρώου Σχολαζουσών Κληρονομιών. Περαιτέρω, ρυθμίζονται τα ζητήματα διοίκησης και διαχείρισης της σχολάζουσας κληρονομίας, ενώ καθορίζεται και η διαδικασία αναγνώρισης κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου από σχολάζουσα κληρονομία. Τέλος, περιέχονται δικονομικές φύσεως ρυθμίσεις για την περίπτωση αμφισβήτησης του εξ αδιαθέτου κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου.

Το Μέρος Η' με τίτλο ΜΗΤΡΩΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ περιέχει δύο (2) Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α' με τίτλο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ (άρθρα 102 έως 104) προβλέπεται η δημιουργία Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών Κοινωνικών Περιουσιών, ο τρόπος λειτουργίας και το περιεχόμενό του, η υποχρέωση και η αρμοδιότητα για διαχειριστικό έλεγχο κάθε επιμέρους περίπτωσης κοινωνικών ιδρυμάτων, αυτοτελών και κοινωνικών

περιουσιών και η σχετική διαδικασία, καθώς και η υποχρέωση τήρησης σχετικών βιβλίων και στοιχείων. Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ (άρθρα 105 και 106) προβλέπονται οι πιθανές πειθαρχικές παραβάσεις για όσους συμμετέχουν ως προσωρινή διοίκηση ή λόγω της υπηρεσίας τους στην εξακρίβωση, στη διαχείριση ή στην εκκαθάριση των περιουσιών του παρόντος σχεδίου νόμου και οι αντίστοιχες διοικητικές κυρώσεις, ενώ προβλέπονται και ποινικές κυρώσεις α) για όσους με πρόθεση διακατέχουν ή παρακρατούν περιουσίες, που έχουν διατεθεί υπέρ του Δημοσίου ή κοινωφελών σκοπών και β) για θεματοφύλακες και οφειλέτες, που παρανόμως αποδίδουν τα οφειλόμενα αντικείμενα στους αντιδίκους του Δημοσίου ή των δικαιούχων, με σκοπό να προσπορίσουν παράνομο όφελος ή να βλάψουν το κράτος ή τρίτο.

Το Μέρος Θ' με τίτλο ΔΩΡΕΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ περιλαμβάνει δύο (2) Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α' με τίτλο ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΩΡΕΩΝ (άρθρα 107 έως 108) ορίζεται το πιθανό αντικείμενο μιας δωρεάς στο Δημόσιο, καθορίζεται υποχρέωση ηλεκτρονικής καταχώρισης κάθε πρόταση δωρεάς και εξαιρέσεις στον κανόνα αυτόν. Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΩΡΕΩΝ (άρθρα 109 έως 112) προβλέπεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις δωρεάς κινητών πραγμάτων και παροχής υπηρεσιών, η διαδικασία δωρεάς ακινήτων και χρηματικών ποσών, καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις δωρεάς χρηματικών ποσών για προμήθεια αγαθών, εκτέλεση έργου, παροχή υπηρεσιών, μελετών ή δωρεά αυτούσιων μελετών ή έργων.

Το Μέρος Ι' με τίτλο ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΚΩΔΙΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (άρθρα 113 έως 117) περιλαμβάνει τροποποίηση του άρθρου του ΚΦΕ περί υποκειμένων του φόρου αναφορικά με την φορολογία εισοδήματος ενεργών ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων, τροποποίηση του ΚΦΠ με στόχο την απαλλαγή των κοινωφελών ιδρυμάτων και των αυτοτελών περιουσιών από τον φόρο κληρονομίας και δωρεών, τροποποίηση του ΚΦΠΑ με στόχο την απαλλαγή ΦΠΑ για δωρεές προς το Δημόσιο και φορείς δημοσίου, τροποποίηση ΚΠολΔ για αλλαγή καθ' ύλην αρμοδιότητας για διαφορές από ερμηνεία διαθήκης υπέρ του κράτους ή κοινωφελών σκοπών (από ΜΕΦ σε ΜΠρ).

Το Μέρος ΙΑ΄ με τίτλο ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Ι περιέχει τις διατάξεις αυτές επιμέρους διακριθείσες ανά Μέρος στα άρθρα 118 έως 133.

Η δεύτερη ενότητα (ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ) με τίτλο «ΣΥΣΤΑΣΗ, ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΚΑΙ ΖΑΠΠΕΙΟΥ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ»» αποτελείται από πέντε (5) Κεφάλαια.

Στο Κεφάλαιο Α΄ με τίτλο ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ (άρθρα 134 και 135) ορίζεται ως σκοπός η επωφελέστερη αξιοποίηση του κληροδοτήματος Ε. Ζάππα, σύμφωνα με τους όρους της διαθήκης του και προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και αντικείμενο η ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαππείου Κληροδοτήματος». Στο Κεφάλαιο Β΄ με τίτλο ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ (άρθρα 136 έως 137) ρυθμίζεται η σύσταση, η εποπτεία και η έδρα του εν λόγω ν.π.ι.δ., καθώς και η αποστολή και οι αρμοδιότητές του. Στο Κεφάλαιο Γ΄ με τίτλο ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (άρθρα 138 έως 146) ορίζονται τα όργανα διοίκησης της Επιτροπής, τα Μέλη, η θητεία, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, οι αρμοδιότητες, αμοιβές και αποζημιώσεις Προέδρου, Αντιπροέδρου, μελών Δ.Σ. και Γενικού Διευθυντή, απαριθμούνται οι πόροι και η χρηματοδότηση έργων, προγραμμάτων και δράσεων, ορίζεται ως αναπαλλοτρίωτη η ακίνητη περιουσία που διαχειρίζεται η Επιτροπή, απαριθμούνται οι πιθανές πράξεις διαχείρισής της κατά το νόμο και ορίζεται ο Κανονισμός Προμηθειών και Έργων ως το απαραίτητο πλαίσιο για αναθέσεις για τις προμήθειες αγαθών, μελετών, υπηρεσιών και για την εκτέλεση έργων. Στο Κεφάλαιο Δ΄ με τίτλο ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ, ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (άρθρα 147 έως 153) προβλέπεται η διάρθρωση των υπηρεσιών της Επιτροπής, η Σύσταση θέσεων προσωπικού, ο τρόπος στελέχωσης των θέσεων αυτών, καθώς και της θέσης του Γενικού Διευθυντή, προβλέπεται το νομοθετικό πλαίσιο για τις αποδοχές του προσωπικού, ορίζεται η υποχρέωση υποβολής έκθεσης πεπραγμένων και το περιεχόμενο αυτής και καθορίζεται το χρονικό διάστημα διαχειριστικής χρήσης και το πλαίσιο για τον οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο αυτής. Στο Κεφάλαιο Ε΄ με τίτλο

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ II περιέχει τις διατάξεις αυτές στα άρθρα 154 έως 157.

Η τρίτη ενότητα (ΕΝΟΤΗΤΑ III) με τίτλο «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΟΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» αποτελείται από δέκα (10) Μέρη.

Το Μέρος Α' με τίτλο ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ (άρθρα 158 και 159) αναφέρεται ως σκοπός του Κεφαλαίου η καταπολέμηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και ως αντικείμενο ιδίως η οργάνωση της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, την εφαρμογή του (ΕΕ) 2024/886 Κανονισμού του Ε.Κ. και την εκκαθάριση κατά τη διαδικασία ρευστοποίησης που κατ' άρθρο 9 του ν. 3869/2010, η προστασίας κύριας κατοικίας, η απλοποίηση των διαδικασιών, η ενίσχυση της αρμοδιότητας Ν.Σ.Κ. και η ενίσχυση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Το Μέρος Β' με τίτλο ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (άρθρα 160 έως 161) περιέχει προσθήκη στο άρθρο 51Α του ν. 4557/2018 περί αρμοδιότητας του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και της οικείας Γενικής Διεύθυνσης επί οικονομικών και μισθολογικών θεμάτων Αρχής και τροποποίηση άρθρου 51Γ ν. 4557/2018 σχετικά με τη σύνθεση Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

Το Μέρος Γ' με τίτλο ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α' με τίτλο ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/886 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ – ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΣΕ ΕΥΡΩ (άρθρα 162 έως 166) περιέχεται πλήθος τροποποιήσεων σε προϋφιστάμενες διατάξεις με σκοπό σύγκλισή τους με τον προαναφερόμενο Κανονισμό της ΕΕ και

αναλυτικότερα, όσον αφορά τον ορισμό αρμοδίων αρχών και εξουσιών εποπτείας και επιβολής κυρώσεων, τις απαιτήσεις διασφάλισης, την πρόσβαση στα συστήματα πληρωμών, τις προϋποθέσεις για αίτηση συμμετοχής σε αναγνωρισμένα συστήματα πληρωμών και τους ορισμούς των εννοιών «ίδρυμα» και «συμμετέχων». Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΕΥΘΝΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/790 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 28ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2024, ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/65/ΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ (άρθρα 167 έως 175) περιέχεται πλήθος τροποποιήσεων σε προϋφιστάμενες διατάξεις με σκοπό τη σύγκλισή τους με τον προαναφερόμενο Κανονισμό της ΕΕ και αναλυτικότερα, όσον αφορά τις εξαιρέσεις ως προς την εφαρμογή του ν. 4514/2018 περί αγορών χρηματοπιστωτικών μέσων, τους ορισμούς για την εφαρμογή του ν. 4514/2018, την υποχρέωση εκτέλεσης των εντολών με τους πλέον ευνοϊκούς για τον πελάτη όρους, τον έλεγχο συμμόρφωσης με τους κανόνες του πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης ή του μηχανισμού οργανωμένης διαπραγμάτευσης και με άλλες εκ του νόμου υποχρεώσεις, την ανθεκτικότητα των συστημάτων, τα μέτρα διακοπής διαπραγμάτευσης και την ηλεκτρονική διαπραγμάτευση, τα όρια θέσεων σε παράγωγα επί εμπορευμάτων και ελέγχων για τη διαχείριση θέσεων σε παράγωγα επί εμπορευμάτων και σε παράγωγα επί δικαιωμάτων εκπομπής και τη γνωστοποίηση θέσης ανά κατηγορία κατόχου θέσης. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ (άρθρα 176 έως 181) περιέχεται πλήθος τροποποιήσεων σε προϋφιστάμενες διατάξεις και ειδικότερα όσον αφορά τις υποχρεώσεις του Επικουρικού Κεφαλαίου, τα ειδικότερα ζητήματα εκκαθάρισης στον ν. 3869/2010, την παράταση αναστολής αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής, την αναστολή και εξάλειψη αξιοποιήσιμου σε περίπτωση πτώχευσης, την διακοπή καταβολής συνεισφοράς Δημοσίου σε ευάλωτους οφειλέτες κατόπιν ένταξης στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, ενώ περιλαμβάνεται και εξουσιοδοτική διάταξη επί των ζητημάτων θέσπισης προγράμματος παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής καθοδήγησης σε θέματα αφερεγγυότητας και καθορισμού όρων, προϋποθέσεων και λεπτομερειών αυτού.

Το Μέρος Δ' με τίτλο ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (άρθρα 182 έως 202) περιέχει πλήθος τροποποιήσεων σε προϋφιστάμενες διατάξεις του ΚΦΠΑ, του ΚΦΠ, των ΚΦΕ και ΚΦΔ και του Τελωνειακού Κώδικα και ειδικότερων νόμων, ειδικότερα όσον αφορά στο Μητρώο υποκείμενων στον φόρο μεταπωλητών οχημάτων που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς φορολογίας, καθώς και υποκείμενων και μη υποκείμενων προσώπων που αποκτούν τα οχήματα αυτά, στην έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας για το Σύστημα Παρακολούθησης Επαγγελματικών Οχημάτων, στον προσδιορισμό χρονικού σημείου παροχής και διάρκειας πίστωσης καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων ενεργειακών προϊόντων, στον καθορισμό χρόνου απαίτησης τέλους ταξινόμησης για μεταφερόμενα ή αποστελλόμενα οχήματα, στις ρυθμίσεις για το ηλεκτρονικό σύστημα ταυτοποίησης αλκοολούχων ποτών, στην εξαίρεση νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που επιδιώκουν κοινωφελείς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς ή θρησκευτικούς σκοπούς στην Ελλάδα από τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων, στο ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας σε καταστήματα ψιλικών ειδών, περίπτερα και εξειδικευμένα καταστήματα προϊόντων καπνού, στις απαλλαγές από τέλη κυκλοφορίας, στην υποχρεωτική διασύνδεση με τη Φορολογική Διοίκηση για την αποδοχή υπηρεσιών πληρωμής, στις υποχρεώσεις οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών, σε παραβάσεις σχετικές με τη διασύνδεση των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων, στις κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων διασύνδεσης, στις εξουσιοδοτικές διατάξεις Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και την στις ρυθμίσεις σχετικά με την Επιτροπή Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών και ειδικότερων νόμων και ιδίως όσον αφορά στον ορισμό «επενδυτικής οντότητας» και την διεύρυνση των κατηγοριών οντοτήτων με υποχρέωση υποβολής Δήλωσης Συμμόρφωσης ως προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε, στον υπολογισμό φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας, στην υποβολή δήλωσης και καταβολή φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας, στον υπολογισμό φόρου και εισφοράς επί των μεταβιβαζομένων ή υποθηκευομένων πλοίων, στην φορολογία πλοίων υπό ξένη σημαία και στην εξαίρεση από τις απαλλαγές και μειώσεις από τον φόρο για τα ιδιωτικά και επαγγελματικά πλοία και πλοiάρια αναψυχής.

Το Μέρος Ε' με τίτλο ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ (άρθρα 203 έως 205) περιέχει τροποποιήσεις σε προϋφιστάμενες διατάξεις. Ειδικότερα περιορίζουν την πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων (Κ.Μ.Π.Δ.) μόνο μετά από απόδειξη ειδικού εννόμου συμφέροντος και χορήγηση εισαγγελικής παραγγελίας, αποκλειστικά για σκοπούς καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων (σε συμμόρφωση με σχετική απόφαση του ΔΕΕ και με την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1640) ενώ περιλαμβάνουν μεταβατικές διατάξεις για τα φορολογικά κίνητρα για την ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς.

Το Μέρος ΣΤ' με τίτλο ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (άρθρα 206 έως 207) περιέχει ειδικότερες ρυθμίσεις σχετικά με την παραχώρηση χρήσης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης εκτάσεων αποχαρκτηρισμένων από τη χερσαία ζώνη Λιμένος Ελευσίνας στους Δήμους Ασπροπύργου, Ελευσίνας και Μεγαρέων και από τη χερσαία ζώνη Λιμένος Κέρκυρας στον Δήμο Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων.

Το Μέρος Ζ' με τίτλο ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΤΟΥ (άρθρα 208 έως 233) περιέχει τροποποιήσεις σε προϋφιστάμενες διατάξεις σχετικά με τη λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ειδικότερα προστίθεται διάταξη για την εισαγωγή ζητημάτων κατεπείγοντος χαρακτήρα και μείζονος σημασίας σε Ειδικό Τμήμα του Ν.Σ.Κ., προβαίνει σε αναπροσαρμογή των ποσών αρμοδιότητας γνωμοδότησης των Τριμελών Επιτροπών, καθορίζει ευρύ πεδίο αρμοδιοτήτων του νεοσυσταθέντος Ειδικού Τμήματος, τις προθεσμίες για την άσκηση του γνωμοδοτικού του έργου, ενώ καθορίζει και την διαδικασία των συνεδριάσεών του. Επιπλέον, ορίζεται με τις εν λόγω διατάξεις αναπληρωτής του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΝΣΚ ο αρχαιότερος Αντιπρόεδρος, προστίθεται στους πιθανούς αποδέκτες των ερωτημάτων προς το Ν.Σ.Κ και το νεοσυσταθέν Ειδικό Τμήμα, προστίθεται πρόβλεψη για σύσταση σχηματισμού εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, ορίζεται ότι η έγκριση πρακτικών και η αποδοχή γνωμοδοτήσεων ΝΣΚ που πραγματοποιούνται σε γραφεία του ΝΣΚ σε ΑΕΙ γίνεται από τον Πρύτανη, προβλέπεται δυνατότητα δικαστικής εκπροσώπησης από διοικητικά όργανα για υποθέσεις αντικειμένου έως 40.000 ευρώ,

εισάγονται τροποποιήσεις στον τρόπο χειρισμού υποθέσεων, ορίζεται η δυνατότητα και διαδικασία ορισμού δικηγόρων του Δημοσίου σε έκτακτες περιστάσεις, προβλέπεται αναπλήρωση Προέδρου Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και μη εφαρμογή απαγορεύσεων άρθρου 28 ν. 2190/1994 και άρθρου 17 ν. 3870/2010 σε μεταβολές που αναφέρονται στην υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών του ΝΣΚ. Προβλέπεται επίσης, αύξηση οργανικών θέσεων λειτουργών του ΝΣΚ, δυνατότητα πιστοποίηση ψυχικής υγείας υποψηφίων στον σχετικό διαγωνισμό κι από νόμιμο αναπληρωτή διευθυντή ψυχιατρικής κλινικής κρατικού ή πανεπιστημιακού νοσοκομείου, αναγραφή του έτους γέννησης των λειτουργών του ΝΣΚ αντί της ημερομηνίας στην επετηρίδα, μη εφαρμογή απαγορεύσεων άρθρου 28 ν. 2190/1994 και άρθρου 17 ν. 3870/2010 σε διαγωνισμούς για την πλήρωση κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Πληρεξουσίων του ΝΣΚ, τροποποίηση της εξεταστέας ύλης του σχετικού διαγωνισμού και ανάρτηση και της βαθμολογίας επιτυχόντων στο γραπτό στάδιο του διαγωνισμού. Περαιτέρω, στο πλαίσιο του εν λόγω διαγωνισμού ορίζεται ως κατώτατος μ.ο. το 10, αυξάνεται το ποσοστό αξιολόγησης της προφορικής δοκιμασίας, ενώ προσδιορίζεται ο τρόπος κατάταξης των επιτυχόντων και ανάρτησης του αποσπάσματος πρακτικού. Επίσης, προβλέπεται δυνατότητα δικαστικής παράστασης των λειτουργών ΝΣΚ στα δικαστήρια της χώρας για τις ατομικές τους υποθέσεις και δυνατότητα λήψης άδειας άνευ αποδοχών σε περίπτωση που επιλεγεί, προσληφθεί ή διορισθεί σε όργανα, οργανισμούς, μονάδες ή επιτροπές της ΕΕ ή διεθνούς ή διακυβερνητικού χαρακτήρα. Τέλος, καθορίζεται ο τρόπος διορισμού αναπληρωματικού μέλους ως εισηγητή σε Πειθαρχικό Συμβούλιο, εξειδικεύεται η διαδικασία διαβίβασης και παράδοσης ετήσιας έκθεσης ΝΣΚ και περιλαμβάνεται προσθήκη εξουσιοδοτικών διατάξεων στο άρθρο 122 του ν. 4831/2021.

Το Μέρος Η' με τίτλο ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (άρθρα 234 έως 248) προβλέπει αύξηση οργανικών θέσεων στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, αύξηση πιστώσεων προϋπολογισμού φορέων από την εκποίηση άνευ ιδιαίτερης εθνικής, ιστορικής, πολιτιστικής ή καλλιτεχνικής αξίας αντικειμένων της Προεδρίας της Δημοκρατίας ή της Προεδρίας της Κυβέρνησης, προσδιορίζει το πλαίσιο νομίμων δαπανών για τη

λειτουργία του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου και του Μεγάρου της Παλαιάς Βουλής, προβλέπει τη δυνατότητα Προγραμματικών συμβάσεων και Μνημονίων Συνεργασίας του Υπουργείου Οικονομίας και με φορείς εποπτείας του, με ΑΕΙ, επιμελητήρια και γενικότερα με τους φορείς του δημοσίου τομέα της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, καθώς και την αναστολή παραγραφής απαιτήσεων για ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων και εξειδικεύει την εφαρμογή διαδικασίας ανάκτησης κρατικών ενισχύσεων. Προβλέπει επίσης, τη δυνατότητα καταβολής αποζημίωσης σε συγγενείς θυμάτων του αεροπορικού δυστυχήματος της 11ης Σεπτεμβρίου 2004 και τροποποιεί τις ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις για δίκες λόγω φυσικών καταστροφών στο Μάτι και στη Μάνδρα Αττικής του άρθρου 224 ν. 5193/2025. Καθορίζει ως αφορολόγητες, ανεκχώρητες και ακατάσχετες τις ενισχύσεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο των δράσεων κατόπιν των κακοκαιριών Daniel και Elias, προβαίνει σε τροποποιήσεις του πλαισίου περί χωρικού προορισμού και επενδυτικής ταυτότητας δημοσίων ακινήτων με ρυθμίσεις για την εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης ακινήτων δημοσίου και αναλογική εφαρμογή των ρυθμίσεων σε ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων, ορίζει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία αποκατάστασης δικαιωπραξιών εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων επί δημόσιων ακινήτων, προβλέπει τη δυνατότητα έκδοσης βεβαίωσης περάτωσης και των επιμέρους εργασιών στις συμβάσεις έργου Αναπτυξιακού Προγράμματος Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας και την τακτοποίηση, ενταλματοποίηση, εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών της ΑΑΔΕ και του ΣΔΟΕ και την παράταση νομοθετικής εξουσιοδότησης μέτρων εφαρμογής ενωσιακού δικαίου σε τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 4 ν. 1338/1983. Τέλος, προβλέπει την εξαίρεση οντοτήτων που εκμεταλλεύονται σταθμούς διοδίων αυτοκινητοδρόμων βάσει συμβάσεων παραχώρησης με το Δημόσιο από την υποχρέωση αποδοχής πληρωμής μέσω υπηρεσιών άμεσης πληρωμής.

Το Μέρος Θ' με τίτλο ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (άρθρα 249 έως 254) περιλαμβάνει τροποποιήσεις προϋφιστάμενων διατάξεων που αφορούν σε ρυθμίσεις για την ακίνητη περιουσία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, στην παράταση προθεσμιών

για ζητήματα προσωπικού, υπηρεσιών και δαπανών του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, στην προσθήκη εξουσιοδοτικών διατάξεων για τον Οργανισμό του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, στην παράταση συμβάσεων εργασίας προσωπικού ΙΔΟΧ της Γενικής Γραμματείας Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και την αύξηση αποδόσεων Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων σε ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και τη μεταβίβαση πόρων στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού τα έτη 2025-2026. Τέλος προβλέπεται δυνατότητα επιχορήγηση ΟΤΑ για την εξόφληση υποχρεώσεών τους.

Το Μέρος Ι΄ με τίτλο ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΙΙΙ περιέχει τις διατάξεις αυτές στα άρθρα 255 έως 256.

Το Μέρος ΙΑ΄ με τίτλο Έναρξη ισχύος (άρθρο 257) καθορίζει το χρόνο έναρξης ισχύος επιμέρους Ενότητας με ειδικότερη μνεία και στην έναρξη ισχύος των άρθρων 185, 188, 198, 201 και 242.

Η Ο.Κ.Ε. αναγνωρίζει ότι σημαντικά προβλήματα που υφίστανται σχετικά με τη διαχείριση των σχολαζουσών κληρονομιών, κοινωφελών περιουσιών και δωρεών πηγάζουν από το ελλειμματικό πλαίσιο ασφάλειας δικαίου και τον υψηλό βαθμό πολυνομίας στη χώρα, που τελικά καταλήγει να επηρεάζει θεμελιώδη δικαιώματα στις σύγχρονες κοινωνίες, όπως την απρόσκοπτη αξιοποίηση της ιδιοκτησίας, τόσο σε δημόσιο όσο και ιδιωτικό επίπεδο.

Η αναθεώρηση του δικαίου σε αυτόν τον τομέα αποτελεί ευρύτερο κοινωνικό ζήτημα, καθώς αποσκοπεί στην -υπέρ του πολίτη- αναβάθμιση του κοινωνικού ρόλου και την εξυγίανση της λειτουργίας των κοινωφελών ιδρυμάτων με τη συνεργασία της δημόσιας διοίκησης, την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας, και τη διευκόλυνση των δωρητών με τον εκσυγχρονισμό των διατάξεων περί δωρεών. Υπό το πρίσμα της εξυπηρέτησης θεμελιακών στόχων εφαρμοσμένης πολιτικής, όπως η αντιμετώπιση του δημογραφικού και στεγαστικού ζητήματος, η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία.

Για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ασφαλώς, στρατηγικό στόχο κάθε μεταρρυθμιστικής παρέμβασης που αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας των διοικητικών διαδικασιών θα πρέπει να αποτελεί η διαμόρφωση προϋποθέσεων για ένα φιλικότερο ρυθμιστικό περιβάλλον για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους εν γένει οικονομικούς και κοινωνικούς δρώντες, που θα ενισχύει την ασφάλεια δικαίου, θα οδηγεί στην προσέλκυση ανθρώπινου και υλικού κεφαλαίου, θα αναβαθμίζει την αξία της δημόσιας και της ιδιωτικής περιουσίας, με έμφαση στους τομείς αποτελεσματικότητας του τομέα της δικαιοσύνης και της χρηστής διαχείρισης των πόρων.

Με βάση τις παραπάνω αρχές, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει στη συγκεκριμένη γνωμοδότηση επιφυλάξεις ως προς κεντρικά σημεία αναμόρφωσης του Κώδικα κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπών σχετικών διατάξεων (Ενότητα Α) και καλεί την πολιτεία να προβεί στις απαιτούμενες προσαρμογές που θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των των προτεινόμενων

διατάξεων έναντι των ήδη υφισταμένων. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί χρήσιμη την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών με μεγαλύτερη μεταρρυθμιστική στόχευση ως προς την συγκρότηση ενός σύγχρονου, πρακτικά εφαρμόσιμου και αποτελεσματικού μηχανισμού, σύμφωνα και με τα πρότυπα καλών πρακτικών άλλων χωρών.

Η αναθεώρηση ενός θεμελιακού κώδικα χωρίς μακρόπνοη στρατηγική θεώρηση, σε αντιδιαστολή με τον σκοπό του εκσυγχρονισμού και της απαραίτητης κωδικοποίησης θα μπορούσε να δημιουργήσει ζητήματα

- *Καθυστερήσεων και αναβολών*
- *Πολυνομίας*
- *Αναγκαιότητας τροποποίησης διατάξεων σε σύντομο χρονικό διάστημα ή/ και την έκδοση επιπρόσθετων διευκρινιστικών εγκυκλίων*
- *Εισαγωγή πολλαπλών μεταβατικών και εξουσιοδοτικών διατάξεων,*

παράγοντες που συντελούν συνδυαστικά σε αναστολή κοινωφελών δράσεων, απώλεια ευημερίας, αναποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και διάρρηξη της σχέσης εμπιστοσύνης κράτους πολιτών, ενίοτε δε και σε υποβάθμιση του θεσμού της δικαιοσύνης, ως μηχανισμού εξισορρόπησης και επίλυσης των διαφορών. Επιπλέον, εκφράζονται επιφυλάξεις για την αναγκαιότητα δημιουργίας νέων οργανωσιακών δομών υπό τον έλεγχο του κράτους, γεγονός που ενδεχομένως λειτουργήσει ως αντικίνητρο σε επίδοξους δωρητές, αυξήσει το κόστος διαχείρισης και οδηγήσει σε νέες καθυστερήσεις στην αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και περιουσιών. Άλλωστε, η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας απαιτεί και ένα σχετικό βαθμό ελευθερίας άσκησης και ανάπτυξης της κοινωφελούς δραστηριότητας, με εποπτεία μεν, αλλά δίχως τον ασφυκτικό έλεγχο που θα μπορούσε να έχει αντίθετα από τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο των Κεφαλαίων Β' και Γ' του Μέρους Γ' της ΕΝΟΤΗΤΑΣ Ι σχετικά με τη διοίκηση, τους πόρους, τον έλεγχο, τη λειτουργία και στελέχωση του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ η Ο.Κ.Ε. διαπιστώνει ότι διαμορφώνει ένα ιδιαίτερα «φορτωμένο», αλλά σαφές σύστημα τυπικής διαφάνειας. Διακρίνει ως

βασική του αδυναμία το γεγονός ότι η διαφάνεια παραμένει σε μεγάλο βαθμό «θεσμική και εσωτερική»: πλούσια τεκμηρίωση προς τον Υπουργό, τους ελεγκτικούς μηχανισμούς και τα μητρώα, αλλά χωρίς σαφή πρόβλεψη για απλή, κατανοητή ενημέρωση του πολίτη ή για εύκολη πρόσβαση σε συγκρίσιμα, επεξεργάσιμα δεδομένα. Η λογοδοσία μοιάζει προσανατολισμένη περισσότερο «προς τα πάνω» (Υπουργός, ελεγκτικοί μηχανισμοί) και λιγότερο «προς τα έξω» (κοινωνία, δικαιούχοι). Επιπλέον το τιθέμενο πλαίσιο δεν φαίνεται να έχει ως πρωταρχικό στόχο την απο-γραφειοκρατικοποίηση. Ορισμένες ρυθμίσεις δείχνουν μια προσπάθεια εξορθολογισμού (τηλεδιάσκεψη για το Δ.Σ., δυνατότητα μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε Πρόεδρο, μέλη ή Γενικό Διευθυντή, όρια υπογραφής στις 200.000 ευρώ), πλην όμως αυτές λειτουργούν περισσότερο ως «βαλβίδες» μέσα σε ένα κατά βάση βαρύ σύστημα.

Η προσκόλληση σε πολλούς οριζόντιους νόμους (ν. 4412, 4795, 4449 κ.λπ.) ενισχύει τη νομιμότητα αλλά και τη γραφειοκρατία: πολλαπλές εγκρίσεις, στάδια, έλεγχοι και τυπικές υποχρεώσεις, που, χωρίς ισχυρό ψηφιακό υπόβαθρο, απειλούν να επιβραδύνουν τη λειτουργία του Φορέα. Επιπλέον, με τις εν λόγω διατάξεις φαίνεται να επιχειρείται περισσότερο να ελεγχθεί το ύψος των αμοιβών παρά να μειωθεί συνολικά το κόστος, παρατηρείται ότι δεν υπάρχει σαφής λογική «κόστους-οφέλους» ενσωματωμένη στον νόμο: δεν θεσπίζονται περιορισμοί στον αριθμό συνεδριάσεων, ούτε υποχρεωτική αξιολόγηση αναγκαιότητας θέσεων, δεν καθορίζεται μηχανισμός προσαρμογής του μεγέθους του Φορέα στα πραγματικά έσοδα και στον φόρτο. Το πλαίσιο μοιάζει περισσότερο να «εγγυάται» ένα πλήρες και σταθερό διοικητικό σχήμα, χωρίς ρήτρες ευελιξίας προς τα κάτω.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η αποτελεσματικότητα του Φορέα στηρίζεται σε θεωρητικά ισχυρά εργαλεία (σαφής δομή, διακριτοί ρόλοι Προέδρου/Γενικού Διευθυντή, δυνατότητα εξουσιοδότησης, ελεγχμένο σύστημα συμβάσεων και εσωτερικού ελέγχου). Παρ' όλα αυτά, η πρακτική εφαρμογή εξαρτάται κι από πρόσθετες προϋποθέσεις, όπως από τη στάση της διοίκησής του (αν δηλαδή θα περιοριστεί εκείνη στις στρατηγικές μόνο αποφάσεις ή θα ασχολείται και με όλες τις επιμέρους, λεπτομέρειες και θα αξιοποιήσει πραγματικά την δυνατότητα

εξουσιοδότησης που της δίνεται) και από την πραγματική υποστήριξη της λειτουργίας του Φορέα με σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία. Σημαντική αδυναμία θα μπορούσε να αποτελέσει ο κίνδυνος «παράλυσης από υπερ-διαδικασίες»: το υπερπλήθος κανόνων, ελέγχου και επιπέδων μπορεί να υπονομεύσουν την ταχύτητα υλοποίησης έργων και δράσεων. Επίσης, η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του μπορεί να υπονομευθεί από το γεγονός ότι δεν κατοχυρώνεται ρητά με προθεσμίες, δείκτες απόδοσης συνδεδεμένους με τη διοίκηση ή απλοποιημένες ροές για μικρότερης σημασίας ενέργειες.

Σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν την εποπτεία κοινωφελών περιουσιών και υποχρεώσεις ενημέρωσης και το Κεντρικό Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών παρατηρείται ότι δυνάμει αυτών συγκροτείται ένα ιδιαίτερα απαιτητικό σύστημα εποπτείας, με κεντρικό εργαλείο το Ηλεκτρονικό Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών (Η.Μ.ΚΟΙ.Π.). Μια βασική προβληματική αποτελεί η υπέρμετρη εξάρτηση από ανθρώπινες, κατακερματισμένες διαδικασίες: πολλές υπηρεσίες, πολλοί υπόχρεοι, διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα. Ελλείψει ενός ενιαίου ψηφιακού καναλιού και αυτοματισμών, η «υπερ-διαφάνεια» κινδυνεύει να μετατραπεί σε χαστική διακίνηση εγγράφων, με κίνδυνο λαθών, καθυστερήσεων και κενών. Και στο πλέγμα των εν λόγω διατάξεων η γραφειοκρατία όχι μόνο δεν φαίνεται να μειώνεται, αλλά θεσμοθετείται.

Η Ο.Κ.Ε. αναγνωρίζει ότι θεωρητικά το σύστημα μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικό: σχεδόν κάθε θεσμικός «φορέας πληροφορίας» για δωρεές, κληρονομίες, σωματεία κ.λπ. υποχρεώνεται να ενημερώσει τη Γενική Γραμματεία, με το Η.Μ.ΚΟΙ.Π. να λειτουργεί ως κεντρικό σημείο συγκέντρωσης και το Κεντρικό Συμβούλιο να παρέχει εξειδικευμένη γνωμοδοτική στήριξη. Πλην όμως εκφράζει την επιφύλαξη ότι στην πράξη η αποτελεσματικότητα αυτή μπορεί να παρεμποδιστεί α) από τον αυξημένο διοικητικό φόρτο και την πιθανότητα καθυστερήσεων, β) από την απουσία σαφών προθεσμιών για το Κεντρικό Συμβούλιο, γ) από την έλλειψη ρητής διασύνδεσης με ψηφιακές υποδομές. Είναι σαφές ότι απαιτούνται συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα και δείκτες απόδοσης (π.χ. μέσος χρόνος εντοπισμού/καταχώρισης περιουσίας, ποσοστό υποθέσεων που ολοκληρώνονται σε

συγκεκριμένο χρόνο), προκειμένου να λειτουργήσουν σωστά οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις.

Η Ο.Κ.Ε. διαπιστώνει ότι με την Ενότητα II του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου δημιουργείται ένα νέο Ν.Π.Ι.Δ., την «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαπείου Κληροδοτήματος», με ισχυρή δημόσια εποπτεία και πολλαπλά επίπεδα ελέγχου. Η Επιτροπή διαθέτει δυναμικά υψηλή λειτουργική ικανότητα: ευρύ φάσμα πόρων, δυνατότητα διεθνών συνεργασιών, Κανονισμό Προμηθειών βάσει 4412, σαφή ρόλο Προέδρου και Γενικού Διευθυντή, εξειδικευμένο προσωπικό και γραφεία, ενώ φαίνεται να εξασφαλίζεται και συνέχεια με το προηγούμενο Ν.Π.Δ.Δ., αποτρέποντας νομικά κενά σε συμβάσεις και δικαιώματα. Ως αδυναμίες των εν λόγω διατάξεων μπορούν να καταγραφούν α) ο κίνδυνος «υπέρ-διοίκησης» (πολλά όργανα, πολλές εγκρίσεις), β) η έλλειψη ρητών προθεσμιών για κρίσιμες διαδικασίες (πέρα από ελέγχους και εκθέσεις) και γ) η προσωρινή δυνατότητα απευθείας διορισμού Γενικού Διευθυντή από τον Υπουργό, που μπορεί να αποδυναμώσει την αξιοκρατική διαδικασία της προκήρυξης. Ωστόσο, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η πραγματική αποτελεσματικότητα των εν λόγω άρθρων θα εξαρτηθεί τελικά από το αν η Επιτροπή θα λειτουργήσει με κουλτούρα στόχων και δεικτών (όπως προδιαγράφει το άρθρο 152) και αν η αξιολόγηση του Γενικού Διευθυντή και των στελεχών θα συνδεθεί ουσιαστικά και όχι μόνο τυπικά με τα αποτελέσματα.

Η Ενότητα III του νομοσχεδίου (άρθρα 158-256) έχει τίτλο «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΟΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ». Όπως φανερώνει ο ίδιος της ο τίτλος αλλά και μία απλή επισκόπηση των πολυπληθών διατάξεων της, η Ενότητα III αποτελεί ένα ετερόκλητο σύνολο ρυθμίσεων που αγγίζουν διάφορες πτυχές της δημόσιας διοίκησης, του χρηματοπιστωτικού τομέα, της φορολογίας και της κοινωνικής αρωγής. Η επίσημη αιτιολόγηση υπογραμμίζει, μεταξύ άλλων, την ανάγκη συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο (MiFID II, Instant

Payments), την αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων (π.χ. ιδιωτικό χρέος, φορολογικές ρυθμίσεις), την ανάγκη οργανωτικών προσαρμογών και βελτιώσεων (π.χ. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, Αρχή για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς) κλπ.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η Ενότητα III αποτελεί μια προσπάθεια τακτοποίησης πολλών εκκρεμοτήτων. Ωστόσο, η συγκέντρωση πλήθους άσχετων μεταξύ τους διατάξεων σε μία ενότητα με μεγάλη διασπορά θεματικών, που εκτείνεται από τη φορολογία πλοίων μέχρι τις αποζημιώσεις θυμάτων φυσικών καταστροφών, η αποσπασματικότητα και η εισαγωγή πολλαπλών τροποποιήσεων αντιτίθεται στους κανόνες της καλής νομοθέτησης και εγείρει τον κίνδυνο ανασφάλειας δικαίου και διάσπασης της προσπάθειας κωδικοποίησης της νομοθεσίας. Εξάλλου, σε αυτήν την περίπτωση, σημαντικές ρυθμίσεις, όπως λ.χ. εκείνες που αφορούν τα δικαιώματα των ευάλωτων οφειλετών, ενδέχεται να μην λάβουν την απαραίτητη προσοχή και επεξεργασία κατά τη διαβούλευση και τη νομοθετική διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να σημειωθεί ότι κρίνεται αναγκαία η λήψη υπόψη των πορισμάτων της διαβούλευσης, προκειμένου να επέλθουν οι αναγκαίες βελτιώσεις στο νομοσχέδιο, με στόχο την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητά του.

Περαιτέρω, δεδομένου ότι με το υπό επεξεργασία νομοσχέδιο προβλέπεται η αναθεώρηση σημαντικών διατάξεων που αφορούν σε πλήθος ζητημάτων της δημόσιας σφαίρας και την οικονομικής και κοινωνικής ζωής, εκτιμάται ότι θα έπρεπε στην παρούσα περίπτωση να επιλεγεί ένας πιο στοχευμένος τρόπος νομοθέτησης, ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα ο τιθέμενος στόχος της σαφήνειας, της επικαιροποίησης και κωδικοποίησης της νομοθεσίας.

Εν προκειμένω, τόσο το πλαίσιο των ρυθμίσεων για την αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και εκείνο για τη διαχείριση ιδιωτικού χρέους και οργάνωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς και για τη λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι θα έπρεπε να εισαχθούν ως ξεχωριστά σχέδια

νόμου. Πλείστες άλλες ρυθμίσεις, όπως λ.χ. η φορολόγηση των πλοίων απαιτούν επίσης ξεχωριστή και προσεκτικότερη αντιμετώπιση και αξιολόγηση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για μια ολοκληρωμένη επίκαιρη ρύθμιση των ζητημάτων που άπτονται των ζητημάτων της διαχείρισης κοινωφελών περιουσιών και της αξιοποίησης τους από το Δημόσιο.

Με δεδομένο ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο επανακωδικοποιεί εξ αρχής το πεδίο αυτό, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει τη θέση ότι η Ενότητα III θα έπρεπε να αποσυνδεθεί από το συγκεκριμένο νομοθετικό κείμενο και να επανέλθει ως διακριτή πρωτοβουλία.

Ασφαλώς από την εφαρμογή των διατάξεων της Ενότητας I, εκτιμάται ότι θα προκύπτουν ορισμένα θετικά σημεία όπως:

- Η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην κεντρική διαχείριση των πόρων, με αξιοποίηση του ηλεκτρονικού μητρώου. Η ψηφιοποίηση και η πλατφόρμα «e-διαδοχή» υπό κανονικές συνθήκες θα μειώσει σημαντικά τους χρόνους για τη μεταβίβαση περιουσιών στο Δημόσιο και την εκκαθάρισή τους.
- Η αξιοποίηση αδρανών περιουσιακών στοιχείων, καθώς πολλά ακίνητα και περιουσίες παραμένουν σήμερα ανεκμετάλλευτα ή σχολάζοντα, είναι δυνατόν να ενεργοποιηθούν, ώστε να αποδώσουν σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.
- Διαφάνεια και λογοδοσία, με κεντρική εποπτεία: Μέσω του μητρώου και των ελέγχων, θα υπάρχει πληρέστερη και πιο διαφανής εικόνα των περιουσιών, γεγονός που μπορεί να αμβλύνει τον κίνδυνο κακής διαχείρισης.
- Παροχή φορολογικών κινήτρων για δωρητές που δυνητικά θα μπορούσε να οδηγήσει στην προσέλκυση περισσότερων δωρεών προς το Δημόσιο ή τα ιδρύματα.

Παρά τις θετικές πτυχές και στοχεύσεις του νομοσχεδίου, έχουν αναπτυχθεί και ορισμένες αξιοσημείωτες κριτικές που αφορούν:

- Στην υπερβολική συγκέντρωση εξουσιών διαχείρισης στην κεντρική μονάδα. Η δημιουργία ενός “ιδρύματος ειδικού σκοπού” που αναλαμβάνει πολλές σχολάζουσες περιουσίες μπορεί να οδηγήσει σε αναποτελεσματική ή/και κακή διαχείριση, ελλείψει διαφάνειας και σωστής λογοδοσία.
- Σε κίνδυνο διαχειριστικής ανεπάρκειας και αποτυχίας υλοποίησης. Αν δεν υπάρχει αυτοτελής έλεγχος, υπάρχει κίνδυνος κακοδιαχείρισης ή ανεπαρκούς αξιοποίησης των πόρων, με δεδομένο ότι η νεοσύστατη μονάδα ελέγχου ενδέχεται να μην έχει την απαραίτητη εμπειρία και ανεξαρτησία.
- Στην διάθεση υπολογίσιμων πόρων (ψηφιακά εργαλεία, ανθρώπινο δυναμικό) για την ψηφιοποίηση μέσω της άμεσης λειτουργίας των μητρώων και της διαλειτουργικότητάς τους. Για να επιταχυνθεί η εκκαθάριση σχολαζουσών κληρονομιών, απαιτείται αποτελεσματική διοίκηση και επαρκής στελέχωση με κατάλληλες αμοιβές, με κίνδυνο καθυστερήσεων, αν δεν καλυφθεί εγκαίρως και επαρκώς η προϋπόθεση αυτή.
- Στον τρόπο χρήσης των φορολογικών κινήτρων. Τα φορολογικά κίνητρα υπό συνθήκες διαφάνειας μπορούν να λειτουργήσουν θετικά, πλην όμως υπάρχει κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν υπό συνθήκες ως “μηχανισμός” φοροαποφυγής. Απαιτούνται αυστηρές δικλείδες προκειμένου να διασφαλιστεί ο πραγματικά κοινωφελής χαρακτήρας των δωρεών. Για αυτό το λόγο, η αξιολόγηση των ιδρυμάτων ως προς τη βιωσιμότητα και τον κοινωφελή σκοπό τους θα πρέπει να είναι αυστηρή.
- Σε πιθανά αντικίνητρα σχετικά με δράσεις φιλανθρωπικών οργανώσεων και ΜΚΟ. Τυχόν σύγχυση κρατικών δράσεων και ασφυκτικού ελέγχου με δράσεις ιδιωτικού χαρακτήρα ενδέχεται να αποθαρρύνει δωρητές, αποτρέποντας και άλλους υποψήφιους από την υλοποίηση και διάδοση των φιλανθρωπικών/κοινωνικών τους δραστηριοτήτων.
- Τον πιθανό κλονισμό της εμπιστοσύνης πολιτών στο κράτος/ δικαιοσύνη για την άσκηση αξιώσεων απορρεουσών από κληρονομία. Αν η διαδικασία εκκαθάρισης δεν διασφαλίζει τους όρους αμεροληψίας προς όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα (μεταξύ των οποίων και το Δημόσιο), είναι δυνατόν να δημιουργηθούν διαφωνίες μεταξύ συγκληρονόμων, γεγονός που θα

αποτελέσει τροχοπέδη στην αξιοποίηση της κληρονομιαίας περιουσίας προς τον κοινωφελή σκοπό.

Σχετικά με το περιεχόμενο των λοιπών διατάξεων και σημειακών ρυθμίσεων της Ενότητας III, η Ο.Κ.Ε. υπογραμμίζει την ανάγκη συνεκτικότερων και πιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αναφορικά με το πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα, την προστασία των δανειοληπτών από τις ανέλεγκτες συμπεριφορές των servicers και την καλύτερη οργάνωση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Αρχής Καταπολέμησης μαύρου χρήματος, των οποίων τα μέσα ελέγχου και επιβολής είναι περιορισμένα στη σύγχρονη πιο περίπλοκη πραγματικότητα. Αντίστοιχα, σχετικά με τη λειτουργία του ΝΣΚ, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την ελπίδα ότι η σύσταση του νέου Ειδικού Τμήματος θα συμβάλει και θα επιταχύνει την επίλυση ζητημάτων και ερωτημάτων κατεπείγοντος χαρακτήρα και μείζονος σημασίας για το δημόσιο συμφέρον με όρους υψηλής επιστημονικής δεινότητας, ανεξαρτησίας και διαφάνειας.

Στη συγκεκριμένη ενότητα αξιολογούνται οι επιμέρους προτεινόμενες ρυθμίσεις των ενότητων I, II και III του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Επί της αρχής, η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει τη θέση που διαπερνά τα πνεύμα όλων των γνωμοδοτήσεων της ότι η καλή νομοθέτηση προϋποθέτει σαφήνεια και ορθή κωδικοποίηση της υφιστάμενης και προτεινόμενης νομοθεσίας.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί την πλήρη κατάργηση και «ΚΩΔΙΚΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ» (Ν. 4182/10.9.2013) -που είχε θεσπιστεί μόλις 12 έτη πριν και λειτουργεί μέχρι σήμερα κατόπιν και των απαραίτητων διοικητικών, νομοθετικών, νομολογιακών και εγκυκλιακών λύσεων με όρους ομαλότητας- και την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου, ανατιολόγητη και μάταιη. Μια τέτοια απότομη και χωρίς ύπαρξη ειδικού λόγου και διαπιστωμένων αναγκών μεταβολή δεν αποτελεί δείγμα καλής νομοθέτησης, μιας και θα οδηγήσει πιθανώς στην δημιουργία αντικρουόμενων διατάξεων που θα επιτείνουν- αντί να διευκολύνουν- τις υφιστάμενες δυσκολίες σε ζητήματα κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών.

Επιπλέον, η σύσταση φορέα («ΙΔΡΥΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ»), ανήκοντος στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (αρ.7 παρ.3β σ/ν) ενδέχεται να επιτείνει ορισμένα αρνητικά, ιδίως γραφειοκρατικά, φαινόμενα κι αυτό διότι, αρμοδιότητες που τώρα κατανέμονται στις υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Υπηρεσιών θα συγκεντρωθούν σε έναν ενιαίο και υπερσυγκεντρωτικό φορέα. Τα δε φαινόμενα αυτά θα βαίνουν αυξανόμενα μέχρι την πλήρη αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω φορέα.

Η επιχειρούμενη, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 «ΠΕΔΙΟ ΟΡΙΣΜΟΥ» του νομοσχεδίου, μεταβολή του υφιστάμενου σαφέστατου πεδίου εφαρμογής των διατάξεων του «ΚΩΔΙΚΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΑΖΟΥΣΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ» και η αντικατάστασή του από το ελλιπούς περιεχομένου πεδίο εφαρμογής του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου, είναι δυνατόν

να δημιουργήσει κενά και δυσχέρειες στην εφαρμογή του υπό ψήφιση νόμου στην διαχείριση, αξιοποίηση και την εποπτεία κοινωφελών περιουσιών, κληρονομιών υπέρ του Δημοσίου και νπδδ, σχολαζουσών κληρονομιών και δωρεών προς το Δημόσιο και νπδδ. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 2 άρθρου 3 του ίδιου νομοσχεδίου, εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του, χωρίς ειδικότερη αιτιολόγηση, μία σειρά ιδρυμάτων, σαφώς περισσότερων των ισχυουσών εξαιρέσεων (αρ.82 παρ.1 ν.4182/2013). Η δε αιτιάσεις τις αιτιολογικής έκθεσης δυσχεραίνουν, αντί να συνδράμουν στην κατανόηση των εν λόγω προτεινόμενων τροποποιήσεων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει στην καλύτερη περίπτωση να λάβει χώρα νομοτεχνική βελτίωση του εν λόγω θεμελιώδους άρθρου.

Εν δυνάμει προβληματική κρίνεται και η διάταξη της περ. θ) του άρθρου 4 με την οποία ορίζεται ότι ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ είναι το κοινωφελές ίδρυμα, η αυτοτελής περιουσία και κάθε άλλη περιουσία (προφανώς ομάδα περιουσίας) όχι μόνο υπέρ Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου, αλλά υπέρ και φυσικού προσώπου, για την εκτέλεση κοινωφελούς σκοπού.

Ενδεχόμενη τροχοπέδη στην επιδιωκόμενη με το υπό επεξεργασία ταχεία εκκαθάριση να αποτελέσει η προβλεπόμενη στο άρθρο 26 παρ. 1 και 2 του νομοσχεδίου παράλληλη εποπτική αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως προς τα ενεργά κοινωφελή ιδρύματα, τις ενεργείς αυτοτελείς περιουσίες και τις σχολάζουσες κληρονομίες, τη στιγμή μάλιστα που κατά το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 2 του ν.4182/2013) οι αρμοδιότητες αυτές θεσπίζονται σαφώς και κεχωρισμένως.

Στο υπό επεξεργασία νομοσχέδιο προτείνεται η κατάργηση του «Μητρώου εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών, διαχειριστών κοινωφελών περιουσιών ή ιδρυμάτων και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών» όπως ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 16 ν.4182/2013, στο οποίο εγγράφονται σύμφωνα μάλιστα τα έως σήμερα ισχύοντα, με αίτησή τους και εφ' όσον δεν συντρέχουν τα προβλεπόμενα εκ του νόμου κωλύματα στο πρόσωπό τους δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, πτυχιούχοι οικονομικών σχολών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή κάτοχοι ισοτιμίας και αντιστοιχίας τίτλου οικονομικής επιστήμης με πράξη αναγνώρισης του

ΔΟΑΤΑΠ ή κάτοχοι πράξης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων λογιστή - φοροτεχνικού ή οικονομολόγου ή κάτοχοι πράξης αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας με τίτλο ά κύκλου σπουδών οικονομικής επιστήμης σύμφωνα με το π.δ. 38/2010. Η αρμοδιότητα αυτή απονέμεται δια του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου στο ΙΔΡΥΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ, χωρίς να περιέχεται σε αυτές ιδιαίτερη πρόβλεψη σχετικά με το προσωπικό που θα κληθεί να αναλάβει αυτό το έργο, τα απαραίτητα προσόντα που θα πρέπει να συγκεντρώνει και ο τρόπος επιλογής του, γεγονός που θέτει εν αμφιβόλω την διασφάλιση της ύπαρξης των απαραίτητων εχέγγυων για τον ορθό και αποτελεσματικό τρόπο εκκαθάρισης.

Εν συνεχεία, στα ειδικότερα σημεία, όσον αφορά στα άρθρα 10–11 του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου προβλέπεται ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ιδρύματος Διαχείρισης και Εκκαθάρισης Κληρονομιών και Αδρανών Κοινοφελών Περιουσιών είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και ακεραιότητας, ενώ ο Πρόεδρος ορίζεται κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Αυτό εξασφαλίζει έναν αρχικό θεσμικό έλεγχο στη στελέχωση, αλλά η διαφάνεια περιορίζεται κυρίως στη διαδικασία διορισμού και όχι τόσο στη μετέπειτα λειτουργία του οργάνου.

Όσον αφορά το άρθρο 13 που ρυθμίζει αναλυτικά τη λειτουργία του Δ.Σ. του ως άνω ιδρύματος (πρόσκληση, ημερήσια διάταξη, έγγραφες εισηγήσεις, πρακτικά, τηλεδιάσκεψη) και παραπέμπει στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας παρατηρείται μια «υπέρ-ρυθμισμένη» λειτουργία που ενισχύει μεν τη νομιμότητα, αλλά ταυτόχρονα ενέχει τον κίνδυνο να αντιμετωπίζεται η διαφάνεια ως θέμα τήρησης τύπων και όχι ουσίας. Περαιτέρω, το Δ.Σ. καλείται να εγκρίνει σχεδόν όλα τα κρίσιμα ζητήματα: προγράμματα, έργα, μνημόνια, προσλήψεις και απολύσεις, μεγάλες δαπάνες, συμβάσεις με συνεργάτες και δικηγόρους. Εκτιμάται ότι αν δεν γίνει ευρεία χρήση της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, το Δ.Σ. κινδυνεύει να εξελιχθεί σε στενωπό λήψης αποφάσεων, με συνεχείς συνεδριάσεις και αργές ροές.

Όσον αφορά στα άρθρα 17–18 και 25, αυτά προκύπτει ότι εισάγουν πολλαπλά επίπεδα ελέγχου (ν. 4412/2016 για συμβάσεις, ν. 4795/2021 για εσωτερικό έλεγχο,

ν. 4449/2017 και ορκωτοί ελεγκτές για οικονομικές καταστάσεις). Σε συνδυασμό με τα άρθρα 23–24, όπου προβλέπεται κατάθεση εσόδων στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύνταξη απολογισμού/ισολογισμού και ανάρτηση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Κοινοφελών Περιουσιών και στην ιστοσελίδα του Φορέα, συγκροτείται ένα πυκνό πλέγμα τυπικής διαφάνειας.

Όσον αφορά τα άρθρα 15 και 22 που περιέχουν διατάξεις σχετικές με τις αμοιβές Προέδρου, Αντιπροέδρου, μελών Δ.Σ., Γενικού Διευθυντή και προσωπικού με αναφορά περί υπαγωγής τους στο ενιαίο μισθολόγιο εγγυάται την προστασία του Ιδρύματος από αδικαιολόγητες υπεραμοιβές. Η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης περιορίζει μετακινήσεις και αντίστοιχα έξοδα, ενώ η απόδοση του καθαρού αποτελέσματος στον κρατικό προϋπολογισμό (σύμφωνα με το άρθρο 23) υπογραμμίζει ότι ο Φορέας δεν μπορεί να λειτουργεί ως φορέας αυτόνομης κατανάλωσης πόρων. Ωστόσο, η ίδια η αρχιτεκτονική του Φορέα είναι δαπανηρή: 50 θέσεις ΙΔΑΧ, νομικός σύμβουλος, πέντε δικηγόροι με έμμισθη εντολή, έξι συνεργάτες Προέδρου, δομές Γενικής Διεύθυνσης, τμημάτων και γραφείων. Προστίθενται οι δαπάνες για ορκωτούς ελεγκτές, εσωτερικό έλεγχο, συχνές συνεδριάσεις Δ.Σ. και παραγωγή εκθέσεων.

Με το άρθρο 26 προβλέπεται ότι η εποπτεία ασκείται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και συνίσταται σε έλεγχο τήρησης νόμου και βούλησης διαθέτη, έλεγχο ενημέρωσης και αναρτήσεων στο Η.Μ.ΚΟΙ.Π., καταγραφή ενεργών/αδρανών περιουσιών και δυνατότητα έκτακτων ελέγχων. Η συμπερίληψη των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων προσθέτει ένα ακόμη επίπεδο ελέγχου.

Τα άρθρα 27–29 επεκτείνουν δραστικά την ακτίνα διαφάνειας: υποχρεωτική δήλωση κοινοφελών περιουσιών, οικονομικό κίνητρο έως 10% για υπόδειξη άγνωστων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεις ενημέρωσης από γραμματείς δικαστηρίων, προξενικές αρχές, συμβολαιογράφους, πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες, ΑΑΔΕ κ.ά. Σε επίπεδο θεωρίας, δύσκολα μπορεί να διαφύγει κοινοφελής περιουσία από αυτό το πλέγμα. Παράλληλα, το Κεντρικό Συμβούλιο Κοινοφελών Περιουσιών (όπως περιγράφεται στα άρθρα 30–31) προσθέτει θεσμική διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων σε υποθέσεις μεγάλης αξίας ή γενικότερης

σημασίας. Όμως η έλλειψη σαφών κριτηρίων για το τι θεωρείται «ιδιαιτέρως μεγάλο ή εξαιρετικά σημαντικό αντικείμενο» αφήνει μεγάλο περιθώριο διακριτικής ευχέρειας, άρα και αβεβαιότητας. Δυνάμει της σύστασής του, επίσης, προστίθεται ένα επιπλέον συλλογικό όργανο: συνεδριάσεις, εισηγήσεις, αποζημιώσεις, πρακτικά. Ελλείψει προθεσμιών για γνωμοδότηση, είναι πιθανό να προκύψουν καθυστερήσεις σε κρίσιμες υποθέσεις, ειδικά αν το Συμβούλιο επιβαρυνθεί με μεγάλο αριθμό υποθέσεων λόγω ασαφών κριτηρίων παραπομπής.

Όσον αφορά στα άρθρα 28–29 δημιουργούν ένα εκτεταμένο δίκτυο υποχρεώσεων ενημέρωσης με σύντομες προθεσμίες για τις περιπτώσεις όταν δημοσίευσης διαθήκης ή κατάθεση δημοσιευθείσας στο εξωτερικό διαθήκη με διάταξη υπέρ κοινωφελούς σκοπού και για τις περιπτώσεις διαβίβασης πράξεων και ενημέρωσης της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αντίστοιχα σχετικά με περιουσιακά στοιχεία υπέρ κοινωφελούς σκοπού. Δικαστήρια, προξενεία, συμβολαιογράφοι, τράπεζες, ΑΑΔΕ οφείλουν να προβαίνουν αμελλητί στις εν λόγω ενέργειες. Ελλείψει όμως ενός ενιαίου ηλεκτρονικού συστήματος, η καθημερινή διαχείριση αυτών των ροών απαιτεί μεγάλο διοικητικό φορτίο, τόσο από τους αποστολείς όσο και από τον αποδέκτη. Ελλοχεύει έτσι κίνδυνος ανάπτυξης ενός παράλληλου «συστήματος φακέλων» με πολλαπλές καταχωρίσεις, δύσκολη αναζήτηση και πιθανές επικαλύψεις.

Από τα άρθρα 27 και 30 δυνάμει των οποίων προβλέπονται αμοιβές έως 10% της αξίας εκκαθαρισθείσας περιουσίας για υποδείξεις (άρθρο 27), ειδική αποζημίωση μελών Κεντρικού Συμβουλίου (άρθρο 30) και έμμεσο κόστος σε προσωπικό και χρόνο σε όλα τα εμπλεκόμενα όργανα, προκύπτει ότι οι διατάξεις αυτές δεν στοχεύουν ευθέως στη μείωση κόστους. Αντιθέτως, εισάγουν νέα κόστη, με τη λογική ότι το κόστος θα αποσβεστεί από τον εντοπισμό και την αξιοποίηση περιουσιών που θα παρέμεναν «αόρατες» χωρίς αυτά τα κίνητρα και μηχανισμούς. Όμως, το νομοσχέδιο δεν ενσωματώνει κανένα μηχανισμό αξιολόγησης της αποδοτικότητας: δεν επιβάλλεται π.χ. ετήσιος έλεγχος του λόγου «έσοδα από νέες περιουσίες / αμοιβές– λειτουργικό κόστος συστήματος».

Στην ΕΝΟΤΗΤΑ II και τα άρθρα 134–137 σχετικά με το ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Επιτροπή Ολυμπίων και Ζαππείου Κληροδοτήματος» ορίζεται ότι ο σκοπός του συνδέεται ρητά με τη διαθήκη Ζάππα και το δημόσιο συμφέρον, με την Επιτροπή ανήκει στον δημόσιο τομέα, υπό την εποπτεία του και απολαμβάνοντας προνόμια Δημοσίου. Η διαφάνεια ενισχύεται ιδιαίτερα με α) την πρόβλεψη ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων και αποτελεσμάτων με στόχους, δείκτες, πόρους και στατιστικά (άρθρο 152), β) τον τακτικό και έκτακτο οικονομικό/διαχειριστικό έλεγχο με ορκωτούς ελεγκτές και Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων (άρθρο 153) και γ) την κατάρτιση Εσωτερικού Κανονισμού με κανόνες δεοντολογίας, αξιολόγηση και εσωτερικό έλεγχο (άρθρο 154). Κι εδώ, όμως, παρατηρείται ότι η διαφάνεια είναι κυρίως θεσμική– εσωτερική. Δεν προβλέπεται ρητά η δημοσιοποίηση κρίσιμων αποφάσεων Δ.Σ. σε μορφή που να επιτρέπει ουσιαστικό έλεγχο από την κοινωνία (π.χ. παραχωρήσεις χώρων, έσοδα από εκδηλώσεις, όροι συμβάσεων). Η προσωρινή ρύθμιση επιλογής Γενικού Διευθυντή από τον Υπουργό (άρθρο 156) μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντα μειωμένης διαφάνειας, αν δεν συνοδευτεί από σαφή κριτήρια και δημοσιότητα.

Όσον αφορά την Ενότητα II θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν φαίνεται να επιδιώκει μείωση κόστους, αλλά τον έλεγχό του εντός του γενικού πλαισίου Δημοσίου. Αν και οι αμοιβές διοίκησης και προσωπικού δεσμεύονται από το ενιαίο μισθολόγιο (άρθρα 143, 151, 154), παρά ταύτα, 42 θέσεις ΙΔΑΧ, ένας νομικός σύμβουλος, ένας δημοσιογράφος, ολόκληρη διοικητική δομή και πρόσθετοι ελεγκτικοί μηχανισμοί αποτελούν σημαντικό πάγιο κόστος για έναν φορέα που στηρίζεται σε συγκεκριμένο κληροδοτήμα. Τέλος, παρατηρείται παντελής έλλειψη αναφοράς σε οποιαδήποτε δυναμική προσαρμογή των δομών στο πραγματικό οικονομικό αποτέλεσμα της Επιτροπής: δεν προβλέπονται μηχανισμοί αξιολόγησης αναγκαιότητας θέσεων, ούτε σύνδεση της στελέχωσης με δείκτες απόδοσης (π.χ. ίδιοι πόροι, πληρότητα εκδηλώσεων, ποιότητα συντήρησης).

Με τα άρθρα 162 επ. εισάγονται διατάξεις εφαρμοστικές των Κανονισμών ΕΕ 2021/1230 και 260/2012, για τις μεταφορές πίστωσης σε ευρώ. Ειδικότερα, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις αρμόδιες αρχές (Τράπεζα της Ελλάδος, Γενική Διεύθυνση Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου

του Υπουργείου Ανάπτυξης) για τη συμμόρφωση, την εποπτεία και την επιβολή κυρώσεων σε σχέση με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού, με τους τρόπους διασφάλισης των χρηματικών ποσών των χρηστών των υπηρεσιών πληρωμών, με την πρόσβαση των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών στα συστήματα πληρωμών.

Παρατηρείται ότι οι διατάξεις αυτές είναι τεχνικής φύσεως και συνιστούν εφαρμοστικά μέτρα των ανωτέρω Κανονισμών. Καθώς η αποτελεσματικότητα της προστασίας που επιδιώκουν οι διατάξεις εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ταχύτητα και την επάρκεια του νέου μηχανισμού καταγγελιών και εν γένει εποπτείας, θα πρέπει να ελεγχθεί εάν οι υφιστάμενοι μηχανισμοί είναι επαρκείς για να αντιμετωπίσουν τις νέες, ταχύτερες μορφές ηλεκτρονικής απάτης που αναμένεται να αυξηθούν με την ταχύτητα των άμεσων πληρωμών.

Με τα άρθρα 167 επ. επιχειρείται η ενσωμάτωση της Οδηγίας ΕΕ 2024/790 που τροποποιεί την Οδηγία MIFID II (για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων) και έχει ως αντικείμενο τη διαφάνεια στις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των κεφαλαιαγορών της Ένωσης. Όπως προκύπτει και οι διατάξεις αυτές έχουν τεχνικό και εξειδικευμένο χαρακτήρα. Για την δε πληρέστερη αξιολόγησή τους απαιτείται η γνωστοποίηση πίνακα που να περιέχει τις προβλεπόμενες τις διακριτικές ευχέρειες.

Με τις διατάξεις των άρθρων 177 επ. (α) προβλέπεται πλέον υποχρέωση του Επικουρικού Κεφαλαίου να καταβάλλει αποζημίωση και σε ζημιωθέντα πρόσωπα από ατύχημα που προκλήθηκε από όχημα που χειριζόταν πρόσωπο το οποίο είχε τέτοια πρόθεση (δόλος πρόκλησης ατυχήματος), (β) προβλέπεται παράταση της αναστολής λήψης μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής, (γ) επιδιώκεται η ρύθμιση θεμάτων εκκαθάρισης κατά τη διαδικασία ρευστοποίησης του άρθρου 9 του ν. 3869/2010 (γνωστού ως «νόμου Κατσέλη»), με την πρόβλεψη, μεταξύ άλλων, απαλλαγής από την υποχρέωση προσκόμισης φορολογικών και ασφαλιστικών ενημερωτήτων του οφειλέτη και άλλων πιστοποιητικών, καθώς και διαδικασίας δημοσίευσης στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την περίπτωση ελεύθερης εκποίησης της περιουσίας του οφειλέτη, (δ) προστίθεται στις διατάξεις του κώδικα

αφερεγγυότητας πρόβλεψη για συμβουλευτική καθοδήγηση σε επιτηδευματίες και επιχειρήσεις, με χρήση voucher, σε περίπτωση κατάταξής τους σε μέτρια ή υψηλή κατηγορία κινδύνου αφερεγγυότητας, από τον Ηλεκτρονικό Μηχανισμό Έγκαιρης Προειδοποίησης Οφειλετών, για την επιχειρηματική υποστήριξη, καθοδήγηση, εμπύχωση, ενδυνάμωση της επιχειρηματικής σκέψης και κουλτούρας των δικαιούχων προς άρση του κινδύνου αφερεγγυότητας, (ε) προβλέπεται αναστολή της ποινικής δίωξης σε περιπτώσεις κήρυξης πτώχευσης και εξάλειψη του αξιοποίνου σε περίπτωση απαλλαγής του οφειλέτη από τις επίδικες οφειλές του και (στ) προβλέπεται η διακοπή καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου σε ευάλωτους οφειλέτες σε περίπτωση ένταξης τους στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών.

Με τις διατάξεις για τον εκκαθαριστή του Ν. 3869/2010 (Νόμου «Κατσέλη») εισάγονται ρυθμίσεις που αποβλέπουν κυρίως στην επιτάχυνση και απλοποίηση της διαδικασίας ρευστοποίησης της περιουσίας του οφειλέτη (απαλλαγή από «γραφειοκρατία», επιπλέον αμοιβή κλπ – η οποία αμοιβή μάλιστα επιβαρύνει το προϊόν της εκποίησης). Ωστόσο, στο σημείο αυτό, δεν θα μπορούσε να μην αναφερθεί το γεγονός ότι ήδη από το 2019 ελλείπει παντελώς ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο προστασίας της κύριας κατοικίας, ακόμα και για ευάλωτους οφειλέτες. Έτσι, η έμφαση που δίνεται στην ταχύτητα της εκκαθάρισης, προς όφελος κυρίως των πιστωτών, δεν εξισορροπείται από ένα επαρκές «δίχτυ» κοινωνικής προστασίας.

Αντιστοίχως, αρνητική εξέλιξη για τους ευάλωτους οφειλέτες αποτελεί και η πρόβλεψη για οριζόντια κατάργηση της καταβολής συνεισφοράς του Δημοσίου σε περίπτωση ρύθμισης στο πλαίσιο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού. Ο στόχος πιθανολογείται ότι είναι δημοσιονομικός, ωστόσο, η ρύθμιση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως πιθανή αποθάρρυνση προς την επίτευξη βιώσιμης ρύθμισης, καθώς ο οφειλέτης χάνει την κρατική επιδότηση και άρα ένα σημαντικό μέσο για την ενίσχυση της ικανότητας αποπληρωμής του και τη βιωσιμότητα της ρύθμισης. Εξάλλου, συχνά η επίτευξη εξωδικαστικής ρύθμισης οδηγείται τελικά σε απώλειά της λόγω δυσκολιών του οφειλέτη.

Ως προς την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε επιτηδευματίες και επιχειρήσεις μέσω voucher, η οποία επί της αρχής αξιολογείται θετικά, καθώς

συμβάλλει στην προσπάθεια πρόληψης της αφερεγγυότητας, είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί ειδικότερα η πραγματική αποτελεσματικότητα αυτού του οχήματος. Αν και η θεωρητική πρόληψη είναι θεμιτή, η πρακτική εφαρμογή της συμβουλευτικής σε υπερχρεωμένους επαγγελματίες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) είναι εκείνη που απαιτεί ένα ευρύ δίκτυο πιστοποιημένων και ανεξάρτητων συμβούλων.

Θα πρέπει στα πρότυπα καλών πρακτικών να συνδεθεί με το πρόγραμμα Δεύτερης Ευκαιρίας και Αναδιάρθρωσης Χρεών. Εάν το πρόγραμμα δεν συνοδευτεί από αυστηρούς μηχανισμούς ελέγχου ποιότητας των συμβούλων και ολιστική προσέγγιση (π.χ., νομική, λογιστική και ψυχολογική υποστήριξη), κινδυνεύει να μετατραπεί σε αναποτελεσματική δαπάνη, παρόμοια με αντίστοιχα παραδείγματα του παρελθόντος. Επίσης, επειδή η δράση εντάσσεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν αποτελεί έναν μόνιμο υποστηρικτικό μηχανισμό, ή εάν, αντιθέτως, είναι μία εφάπαξ ή περιορισμένης διάρκειας δράση. Τέλος, επειδή παρέχεται εξουσιοδότηση στον αρμόδιο Υπουργό να ρυθμίσει κρίσιμες λεπτομέρειες του προγράμματος, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η προσήκουσα διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και εταίρους πριν εκδοθεί η εν λόγω Υπουργική Απόφαση.

Οι φορολογικές ρυθμίσεις του νομοσχεδίου περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και προβάλλονται ως μέτρα επίλυσης ειδικότερων ζητημάτων και καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Σταχυολογώντας:

Το άρθρο 187 μετατρέπει σε απόλυτη (χωρίς δηλαδή προϋποθέσεις) την απαλλαγή των κοινωφελών φορέων από τον Ειδικό Φόρο επί των Ακινήτων (ΕΦΑ). Η κατάργηση των προϋποθέσεων επιδιώκει ενδεχομένως να άρει ερμηνευτικά ζητήματα, ωστόσο αποδυναμώνει τους δικαιολογητικούς λόγους παροχής της συγκεκριμένης φοροαπαλλαγής. Εξάλλου, παραμένουν τα ζητήματα ως προς την έννοια της «αποδεδειγμένης επιδίωξης» των εν λόγω σκοπών. Σημειώνεται, ως παρατήρηση στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης, ότι η εν λόγω διάταξη είχε πρόσφατα τροποποιηθεί.

Το άρθρο 188 εξαιρεί τα καταστήματα ψιλικών, περίπτερα και εξειδικευμένα καταστήματα προϊόντων καπνού, από την προσαύξηση του τεκμαρτού εισοδήματος,

η οποία βασίζεται στον μέσο όρο τζίρου του ΚΑΔ. Η εξαίρεση κρίνεται αναγκαία, καθώς τα συγκεκριμένα καταστήματα, λόγω της φύσης των προϊόντων (π.χ. υψηλός ΕΦΚ στα καπνικά), εμφανίζουν δυσανάλογα υψηλό τζίρο σε σχέση με το πραγματικό περιθώριο κέρδους.

Εν προκειμένω, ωστόσο, θα πρέπει να σχολιαστεί ότι η ρύθμιση είναι πολύ στοχευμένη και, συνεπώς, δεν εντάσσεται σε μία ευρύτερη αναθεώρηση του συστήματος τεκμαρτής φορολόγησης. Η επιλεκτική εξαίρεση ενδέχεται να οδηγήσει σε νέα αιτήματα εξαιρέσεων από άλλους κλάδους του μικρομεσαίου λιανεμπορίου που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα.

Με τα άρθρα 234 επ., αφενός, εισάγεται πρόβλεψη για την αποζημίωση των συγγενών των θυμάτων του αεροπορικού δυστυχήματος της 11-09-2004 και την ενίσχυση για τις επιχειρήσεις που επλήγησαν από το φαινόμενο της εμφάνισης νεκρών ψαριών στον Παγασητικό κόλπο από τις κακοκαιρίες *Daniel* και *Elias*, ενώ προβλέπεται τροποποιούνται οι ειδικές δικονομικές διατάξεις σχετικά με το αφορολόγητο, ακατάσχετο και ασυμψήφιστο των αποζημιώσεων για τα θύματα της πλημμύρας στη Μάνδρα (2017) και της πυρκαγιάς στο Μάτι (2018), εισάγοντας διάκριση στις κατηγορίες επιδικασθέντων κονδυλίων τα οποία μπορούν να προσβληθούν με ένδικα μέσα. Ειδικότερα προβλέπεται ότι ένδικα μέσα δεν θα ασκούνται αποκλειστικά και μόνο κατά κονδυλίων α) χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης υπέρ μελών οικογένειας προσώπου που απεβίωσε ή λόγω ηθικής βλάβης εξαιτίας τραυματισμού προσώπου και β) νοσηλίων, εξόδων κηδείας ή παροχών κατά το άρθρο 931 του Αστικού Κώδικα

Οι εν λόγω διατάξεις συμβάλλουν στην ενίσχυση του αισθήματος κοινωνικής δικαιοσύνης και είναι αναγκαίες για την αποκατάσταση των δικαιούχων προσώπων.

Επίσης, με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 227 μεταβάλλεται η αναλογία αξιολόγησης του βαθμού της γραπτής και της προφορικής δοκιμασίας των υποψηφίων του ΝΣΚ από 80-20 σε 70-30. Η αύξηση της βαρύτητας του προφορικού βαθμού σε βάρος του γραπτού, δημιουργεί πάντοτε την επιφύλαξη της αντικειμενικότητας και της πραγματικής εξασφάλισης της αξιοκρατίας και της ίσης μεταχείρισης, καθώς η γραπτή εξέταση παρέχει κατά κανόνα μεγαλύτερα εχέγγυα,

σε αντίθεση με την προφορική δοκιμασία όπου υπεισέρχονται και υποκειμενικά στοιχεία, ενώ μπορεί να διαφέρει και το περιεχόμενο της δοκιμασίας από υποψήφιο σε υποψήφιο, τα δε αποτελέσματά της είναι δυσκολότερα ελέγξιμα σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτή η παρατήρηση τίθεται χωρίς να παραγνωρίζεται η αξία της προφορικής δοκιμασίας, ωστόσο πάντοτε θα πρέπει να επιδιώκεται η "χρυσή" ισορροπία, προς όφελος της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης.

Τέλος, με το άρθρο 232 απαλείφεται η πρόβλεψη για παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης του ΝΣΚ στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, μετά την κατάθεσή της. Η παράσταση ωστόσο των εκπροσώπων των Αρχών που υποβάλλουν Εκθέσεις στη Βουλή, εν προκειμένω του Προέδρου ή/και άλλων εκπροσώπων του ΝΣΚ, παρέχει τη δυνατότητα ενός "ζωντανού" διαλόγου, ο οποίος ενισχύει τη διαφάνεια και τη δημοκρατική λειτουργία των Θεσμών.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗ

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί σημαντική την πρωτοβουλία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών να διαμορφώσει ένα σαφές και ξεκάθαρο νομοθετικό πλαίσιο, στο βαθμό που στόχευση του αποτελεί η διευκόλυνση της ταχείας διεκπεραίωσης χρονιζουσών υποθέσεων και αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων με άξονα την υποστήριξη δημόσιων πολιτικών, με έμφαση στους τομείς αντιμετώπισης του στεγαστικού και δημογραφικού ζητήματος.

Το νέο νομοσχέδιο – πλαίσιο αποτελεί μια πολύ σημαντική ευκαιρία για να ενεργοποιηθεί το μεγάλο κοινωνικό και υλικό κεφάλαιο κα που σήμερα παραμένει αδρανές ή υποχρησιμοποιείται. Η ορθή εφαρμογή του νόμου μπορεί να ενισχύσει το κοινωφελές έργο και τους φιλανθρωπικούς σκοπούς, να αξιοποιήσει κληροδοτήματα, να ενισχύσει και να αξιοποιήσει ιδρύματα και να αυξήσει την αποδοτικότητα των περιουσιακών στοιχείων. Ωστόσο, η επιτυχία εξαρτάται πολύ από την εκτέλεση, την εποπτεία και την εμπιστοσύνη των πολιτών.

Είναι κρίσιμο να υπάρξουν μηχανισμοί διαφάνειας, λογοδοσίας και συμμετοχής για να αποφευχθούν ενδεχόμενες καταχρηστικές συμπεριφορές ή κακή διαχείριση πόρων.

Με βάση τα παραπάνω, η ΟΚΕ παραθέτει ορισμένες προτάσεις για να ενισχυθεί το πλαίσιο:

Ανεξάρτητη εποπτεία

- Δημιουργία ανεξάρτητης εποπτικής αρχής ή επιτροπής με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων (πολίτες, πανεπιστήμια, ιδρύματα) για τον έλεγχο των κοινωφελών περιουσιών.
- Τακτικός εξωτερικός έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές και δημοσίευση εκθέσεων στο κοινό.
- Δημοσίευση στο διαδίκτυο (μέσω της πλατφόρμας) όλων των σημαντικών πληροφοριών: ποιες περιουσίες αποτελούν αντικείμενο κοινωφελούς σκοπού και από τι απαρτίζονται, ποιες δωρεές υφίστανται, πώς αξιοποιούνται.
- Δυνατότητα “δημόσιας διαβούλευσης” πριν αποφασιστεί εκποίηση ή αξιοποίηση ακινήτων κοινού ενδιαφέροντος.
- Προγράμματα τεχνικής βοήθειας / θεσμικής ενδυνάμωσης (capacity building) για νέα ιδρύματα, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους.
- Παροχή καθοδήγησης σε πιθανούς δωρητές σχετικά με τις διαδικασίες, τα οφέλη και τις υποχρεώσεις.
- Ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα ως προς την δικαστική επίλυση διαφορών κληρονόμων που τυχόν δημιουργούνται και που με τα σημερινά δεδομένα είναι γνωστό ότι είναι χρονοβόρες.
- Ρεαλιστικές φάσεις εφαρμογής των διατάξεων — π.χ. πιλοτικά σε συγκεκριμένες περιοχές ή τύπους περιουσιών, πριν γενικευθεί, γεγονός που αν και φαινομενικά μπορεί να αντιτίθεται στο στόχο για γρήγορη εκκαθάριση, θα επιφέρει μεγάλη εξοικονόμηση χρόνου όταν καταγραφεί η πληροφορία και εδραιωθεί η τεχνογνωσία.

- Παρακολούθηση της εφαρμογής με δείκτες (πόσα ακίνητα εκκαθαρίστηκαν, πόσος χρόνος πέρασε, τι έσοδα προέκυψαν).
- Διασφάλιση ότι το έργο των εκκαθαριστών κληρονομιών και αδρανών περιουσιών θα πραγματοποιείται και με το νέο νομοθετικό πλαίσιο από πρόσωπα εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας, όπως συμβαίνει και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (όπως λ.χ. δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, πτυχιούχοι οικονομικών σχολών) που θα είναι σε θέση να εγγυηθούν την ορθότητα και το αποτέλεσμα της διαδικασίας.
- Διατήρηση φορολογικών κινήτρων για δωρητές, αλλά με όρους: π.χ. περιορισμός σε ένα ποσοστό της φορολογητέας αξίας, έλεγχος αν η δωρεά αξιοποιείται με κάποιον/ους τρόπους. Προβλέψεις για επανεξέταση της φοροαπαλλαγής αν το ίδρυμα δεν ενεργεί προς τον κοινωφελή σκοπό σε συγκεκριμένο διάστημα.
- Ενίσχυση του ρόλου τοπικών κοινωνιών σε αποφάσεις που αφορούν ακίνητα σε κάθε περιοχή — για να αποσοβηθεί το ρίσκο εμπορικής εκποίησης.

Χρηστή διοίκηση κι αποτελεσματικότητα λειτουργίας του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

- Ενίσχυση «εξωστρεφούς» διαφάνειας και λογοδοσίας, μέσω θέσπισης υποχρέωσης δημόσιας ανάρτησης συγκεντρωτικών στοιχείων (έργων, δαπανών, ωφελούμενων) σε ειδική ενότητα της ιστοσελίδας, ώστε η διαφάνεια να απευθύνεται στους δικαιούχους και την κοινωνία.
- Ενσωμάτωση δεικτών απόδοσης, προθεσμιών και σύνδεσή τους με τη διοίκηση μέσω καθορισμού ρητών προθεσμιών για βασικές διαδικασίες (έγκριση προγραμμάτων, υπογραφή συμβάσεων) και σύνδεση αξιολόγησης Προέδρου, Γενικού Διευθυντή και στελεχών με την επίτευξη αυτών των στόχων.
- Εισαγωγή ρήτρας “κόστους– οφέλους” και ευελιξίας στις δομές, με την πρόβλεψη περιοδικής (π.χ. ανά τριετία) αξιολόγησης της οργανωτικής δομής και του κόστους λειτουργίας σε σχέση με τον πραγματικό φόρτο εργασίας, τα έσοδα και τα αξιοποιούμενα κεφάλαια, τα αποτελέσματα των δράσεων.

- Θέσπιση ανώτατου ενδεικτικού ορίου για αριθμό συνεδριάσεων Δ.Σ. ή/και για συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών διοικητικής λειτουργίας, με ρήτρα αιτιολόγησης σε περίπτωση υπέρβασης.

Τα τελευταία τρία εδάφια μπορούν να χρησιμεύσουν και στα σχετικά ζητήματα που αφορούν την Ενότητα II (ΣΥΣΤΑΣΗ, ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΚΑΙ ΖΑΠΠΕΙΟΥ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ»).

ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

- ❖ Ενσωμάτωση ρυθμίσεων και διατάξεων για τον έλεγχο των καταχρηστικών συμπεριφορών των servicers, με επιπτώσεις επί της διαδικασίας αδειοδότησης και διαχείρισης/ διεύθυνσης.
- ❖ Επέκταση του προγράμματος για συμβουλευτική προς επιχειρήσεις για τη διαχείριση χρεών, σε νοικοκυριά, αγρότες με προσθήκη υπηρεσιών Έγκαιρης Προειδοποίησης και Δεύτερης Ευκαιρίας.
- ❖ Συνοδευτικά της ενίσχυσης της λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, με υποχρεωτική εκπαίδευση και ενημέρωση των επενδυτών για σύγχρονα χρηματοοικονομικά προϊόντα (κρυπτοassets, παράγωγα κ).
- ❖ Θέσπιση μειωμένου ΦΠΑ για τις δωρεές που πραγματοποιούνται προς πρόσωπα που έχουν εγγραφεί στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Κοινοφελών Περιουσιών ή ακόμη και η δυνατότητα επέκτασης της εξαίρεσης από το ΦΠΑ που προβλέπεται στο άρθρο 116 του σχεδίου νόμου και στην περίπτωση νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου- δωρεοδόχους που δεν εμπίπτουν στην παρ. 1 του άρ. 14 ν. 4270/2014 (Α' 143) ή που έχουν συσταθεί με ειδικό νόμο για το δημόσιο συμφέρον, εφόσον τα πρόσωπα αυτά έχουν εγγραφεί στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Κοινοφελών Περιουσιών, στο πνεύμα του άρθρο 3 περ. γ, για τη διευκόλυνση και περαιτέρω ανάπτυξη της φιλανθρωπικής δράσης και της κοινωνικής προσφοράς, που ασκείται μέσω της διάθεσης περιουσιών για την εκπλήρωση κοινοφελών σκοπών, αλλά και στο πλαίσιο της επίτευξης των ευρωπαϊκών στόχων που συνδέονται με την κυκλική οικονομία και τη βιωσιμότητα.